

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

Polska Izba Biegłych Rewidentów
al. Jana Pawła II 80, 00-175 Warszawa
www.pibr.org.pl

Załącznik do uchwały nr 2318/43a/2018
Krajowej Rady Biegłych Rewidentów
z dnia 19 lipca 2018 r.

Wytyczne organizacyjno-metodyczne

Obligatoryjne doskonalenie zawodowe
dla biegłych rewidentów w 2018 r.

Warszawa, lipiec 2018 r. – aktualizacja

CENTRUM
EDUKACJI
PIBR

Wytyczne organizacyjno-metodyczne

Obligatoryjne doskonalenie zawodowe
dla biegłych rewidentów w 2018 r.

Warszawa, lipiec 2018 r.

SPIS TREŚCI

- 4 I. Przepisy prawa i regulacje dotyczące obligatoryjnego doskonalenia zawodowego
- 5 II. Tematyka obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2018 roku
- 7 III. Metodyka i sposób prowadzenia zajęć
- 8 IV. Wymogi dotyczące wykładowców
- 9 V. Materiały szkoleniowe i pomoce naukowe
- 9 VI. Obowiązki jednostki uprawnionej do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów
- 11 VII. Szkolenia typu e-learning
- 12 VIII. Kontrola jakości obligatoryjnych szkoleń
- 13 **Moduł 1.2016.AR.16**
Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie
- 16 **Moduł 2.2016.A.16**
Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek
- 19 **Moduł 3.2016.A.8.**
Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru firmy audytorskiej
- 21 **Moduł 4.2016.A.8**
Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi
- 23 **Moduł 5.2016.R.16**
Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe
- 25 **Moduł 6.2017.R.8**
Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów
- 26 **Moduł 7.2017.A.16**
Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru
- 29 **Moduł 8.2017.A.16**
Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych
- 32 **Moduł 9.2017.AR.8**
Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami
- 34 **Moduł 10.2017.AR.16**
Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4
- 36 **Moduł 11.2017.R.24**
Konsolidacja sprawozdań finansowych
- 39 **Moduł 12.2017.A.16**
Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego
- 41 **Moduł 13.2017.R.8**
Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa
- 43 **Moduł 14.2017.AR.16**
Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji
- 45 **Moduł 15.2017.R.16**
Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat

SPIS TREŚCI

- 47 **Moduł 16.2017.AR.16**
Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych
- 49 **Moduł 17.2017.AR.8**
Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego
- 51 **Moduł 18.2017.R.8**
Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego
- 52 **Moduł 19.2017.A.8**
Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie
- 54 **Moduł 20.2017.A.16**
Stosowanie MSB w praktyce - część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka badania
- 58 **Moduł 21.2017.A.16**
Stosowanie MSB w praktyce – część II: Realizacja zaplanowanych procedur badania jako reakcja na oszacowane ryzyko badania
- 61 **Moduł 22.2017.A.16**
Stosowanie MSB w praktyce – część III: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia
- 64 **Moduł 23.2018.R.8**
Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”
- 66 **Moduł 24.2018.R.8**
Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego
- 68 **Moduł 25.2018.A.4**
Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych
- 70 **Moduł 26.2018.A.4**
Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta
- 71 **Moduł 27.2018.A.8**
Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta
- 73 **Moduł 28.2018.A.8**
Jak negocjować cenę? – Elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta

I. Przepisy prawa i regulacje dotyczące obligatoryjnego doskonalenia zawodowego

1. Wytyczne organizacyjno-metodyczne na rok 2018 r. (dalej „Wytyczne”) zostały opracowane w oparciu o następujące regulacje według stanu prawnego na dzień zatwierdzenia Wytycznych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (dalej KRBR):

- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. poz. 1089 z późn. zm.), dalej „Ustawa”;
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów (Dz.U. z 2017 r. poz. 2391), dalej „Rozporządzenie”;
- Uchwała Nr 2110/39/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 kwietnia 2018 r. w sprawie zmiany zakresu tematycznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2018 r.
- Uchwała Nr 1755/35/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 stycznia 2018 r. w sprawie wytycznych w zakresie wizytacji.

2. Zgodnie z Ustawą, biegły rewident jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe, w tym przez odbywanie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (dalej ODZ) w każdym roku kalendarzowym. Obligatoryjne doskonalenie zawodowe polega na odbyciu szkolenia, którego program ma na celu podnoszenie wiedzy lub umiejętności związanych z wykonywaniem zawodu biegłego rewidenta, w szczególności z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej.

3. Zatem, celem ODZ jest ciągle doskonalenie (rozwój i utrzymanie) kompetencji zawodowych niezbędnych biegłym rewidentom dla kompetentnej realizacji zadań i świadczenia wysokiej jakości usług klientom, pracodawcom i innym interesariuszom, co przekłada się na wzrost zaufania publicznego do zawodu.

4. Zgodnie z Ustawą, ODZ obejmuje obligatoryjne szkolenia oraz samokształcenie. Niniejsze Wytyczne dotyczą wyłącznie obligatoryjnych szkoleń, które mogą być przeprowadzane przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów (PIBR) lub jednostki uprawnione.

5. Jako minimum szkolenia obligatoryjne powinny:

- zapewnić biegłym rewidentom utrzymanie kompetencji nabytych w toku postępowania kwalifikacyjnego na biegłego rewidenta oraz
- umożliwić im rozwój nowych kompetencji potrzebnych w związku z wykonywaniem zawodu na skutek ciągłych zmian zachodzących w otoczeniu regulacyjnym i biznesowym.

6. Przepisy Ustawy, jak i Rozporządzenia bardzo szczegółowo określają sposób organizacji obligatoryjnych szkoleń, wyznaczając konkretne zadania dla KRBR, takie jak:

- ustalenie zakresu tematycznego obligatoryjnych szkoleń oraz opracowanie wytycznych organizacyjno-metodycznych,
- organizację szkoleń przez PIBR, co w praktyce oznacza organizację szkoleń przez Centrum Edukacji PIBR oraz Regionalne Oddziały PIBR,
- rejestrację jednostek uprawnionych (ocena wniosków o wpis do wykazu jednostek uprawnionych i ich akceptacja lub odmowa akceptacji),
- prowadzenie wykazu jednostek uprawnionych (dokonywanie wpisów i ich aktualizacja, skreślenia) i jego udostępnianie na stronie internetowej PIBR,
- przeprowadzanie wizytacji w jednostkach uprawnionych,
- publikacja na stronie internetowej PIBR informacji przekazywanych przez jednostki uprawnione dotyczące prowadzonego przez nie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (informacje o terminie, miejscu i zakresie tematycznym obligatoryjnego doskonalenia zawodowego co najmniej na 30 dni przed jego rozpoczęciem),
- określenie wzorcowych formularzy do stosowania przez jednostki uprawnione na potrzeby przekazywania wymaganych informacji do PIBR (informacje o planowanych szkoleniach oraz informacje o uczestniczących w nich biegłych rewidentach).

7. W realizacji powyższych zadań KRBR korzysta ze wsparcia powołanej przez siebie Komisji ds. szkoleń oraz Centrum Edukacji PIBR, dalej CE PIBR.

II. Tematyka obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów w 2018 roku

8. Poniższa tabela zawiera zestawienie tematów (modułów), które są przedmiotem szkoleń w 2018 r.

9. Tematyka ta została zatwierdzona przez KNA w dniu 25 kwietnia 2018 r.

Nr modułu*	Temat z roku	Temat	Liczba godzin	Blok tematyczny
1.2016.AR.16	2016	Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8
2.2016.A.16	2016	Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	16	Rewizja finansowa
3.2016.A.8.	2016	Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru firmy audytorskiej	8	Rewizja finansowa
4.2016.A.8	2016	Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi	8	Rewizja finansowa
5.2016.R.16	2016	Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe	16	Rachunkowość
6.2017.R.8	2017	Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów	8	Rachunkowość
7.2017.A.16	2017	Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru	16	Rewizja finansowa
8.2017.A.16	2017	Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych	16	Rewizja finansowa
9.2017.AR.8	2017	Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami	8	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 4/4
10.2017.AR.16	2017	Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8
11.2017.R.24	2017	Konsolidacja sprawozdań finansowych	24	Rachunkowość
12.2017.A.16	2017	Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16	Rewizja finansowa
13.2017.R.8	2017	Wycena przedsiębiorstw - etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw - matematyka finansowa	8	Rachunkowość
14.2017.AR.16	2017	Wycena przedsiębiorstw - etap II: Metody wyceny i rewizji	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8

Nr modułu*	Temat z roku	Temat	Liczba godzin	Blok tematyczny
15.2017.R.16	2017	Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat	16	Rachunkowość
16.2017.AR.16	2017	Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych	16	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 8/8
17.2017.AR.8	2017	Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego	8	Rewizja finansowa/ Rachunkowość 4/4
18.2017.R.8	2017	Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego	8	Rachunkowość
19.2017.A.8	2017	Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie	8	Rewizja finansowa
20.2017.A.16	2017	Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka badania	16	Rewizja finansowa
21.2017.A.16	2017	Stosowanie MSB w praktyce - część II: Realizacja zaplanowanych procedur badania jako reakcja na oszacowane ryzyko badania	16	Rewizja finansowa
22.2017.A.16	2017	Stosowanie MSB w praktyce - część III: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia	16	Rewizja finansowa
23.2018.R.8	2018	Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	8	Rachunkowość
24.2018.R.8	2018	Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego	8	Rachunkowość
25.2018.A.4	2018	Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych	4	Rewizja finansowa
26.2018.A.4	2018	Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta	4	Rewizja finansowa
27.2018.A.8	2018	Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta	8	Rewizja finansowa
28.2018.A.8	2018	Jak negocjować cenę? – elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta	8	Rewizja finansowa

* Nr modułu zawiera następujące informacje oddzielone kropkami: liczba porządkowa; rok, w którym temat pojawił się po raz pierwszy; blok tematyczny, gdzie A – rewizja finansowa, R – rachunkowość, a AR – rewizja finansowa i rachunkowość; liczba godzin szkolenia. Wprowadzenie takiej numeracji ma na celu usprawnienie analiz statystycznych.

III. Metodyka i sposób prowadzenia zajęć

10. Przedstawiony powyżej zakres tematyczny obejmuje liczbę godzin wymaganych dla danego tematu (modułu). Uwzględniając liczne obowiązki zawodowe i wynikające z tego ograniczenia czasowe biegłych rewidentów, zachęca się organizatorów szkoleń do **elastycznego podejścia**, np. poprzez oferowanie szkolenia stacjonarnego z danego modułu w ramach dwóch lub więcej sesji przedpołudniowych, popołudniowych bądź wieczornych lub w ciągu weekendów.

11. Dzienny wymiar czasu szkolenia nie może przekroczyć 8 godzin.

12. Szkolenia mogą być organizowane w formie stacjonarnej lub z wykorzystaniem form zdalnych, na przykład z wykorzystaniem transmisji on-line lub w formie e-learning. Szczegółowe wytyczne dotyczące szkoleń e-learningowych znajdują się w dalszej części Wytycznych.

13. Podczas szkoleń powinny być stosowane metody i techniki nauczania, skoncentrowane na **kształtowaniu praktycznych umiejętności** potrzebnych w pracy biegłego rewidenta. By osiągnąć założone cele szkolenia, prowadzący zajęcia, dobierając formy i technikę nauczania, powinien uwzględnić fakt ewentualnego zróżnicowania poziomu posiadanej wiedzy i umiejętności zawodowych słuchaczy.

14. Oferta szkolenia kierowana do potencjalnych uczestników powinna zawierać opis zakładanych efektów kształcenia, które będą celem szkolenia oraz, jeśli to zasadne, wskazanie minimalnego oczekiwanego poziomu zaawansowania uczestników w danym temacie jeszcze przed udziałem w szkoleniu (np. może to być uzasadnione w sytuacji, gdy szkolenie dotyczy tylko aktualizacji wiedzy z pewnego obszaru).

15. Szkolenia mogą być poprowadzone w formie:

- wykładowo-warsztatowej lub
- warsztatowej.

16. W trosce o stworzenie odpowiednich warunków do nauki oraz ze względu na efektywność szkolenia zaleca się, aby w szkoleniach stacjonarnych o charakterze wykładowo-warsztatowym uczestniczyło **nie więcej niż 30 osób**. Natomiast, w przypadku szkoleń mających charakter warsztatów rekomenduje się, aby uczestniczyło w nich **nie więcej niż 20 osób**. W uzasadnionych przypadkach liczebność grupy szkoleniowej może być zwiększona, przy czym taka zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na jakość szkolenia i komfort uczących się. Maksymalna ilość uczestników szkolenia o charakterze wykładowo-warsztatowym **nie może przekroczyć 40 osób**, natomiast w przypadku szkoleń o charakterze warsztatów **nie może przekroczyć 30 osób**, z zastrzeżeniem pkt 16a.

16a. Limit maksymalnej ilości uczestników nie dotyczy szkolenia z zakresu obligatoryjnego doskonalenia zawodowego realizowanego podczas XIX Dorocznej Konferencji Audytingu, organizowanego przez Polską Izbę Biegłych Rewidentów, jednak liczebność grupy biorącej udział w tym szkoleniu musi być dostosowana do tematu oraz formy szkolenia z uwzględnieniem konieczności zapewnienia efektywności tego szkolenia.

17. W razie zwiększenia liczebności grupy ponad rekomendowaną, ale nie przekraczającą maksymalnej ilości uczestników, jednostka przesyła uzasadnienie wraz z listą uczestników, o której mowa w punkcie 44 Wytycznych.

18. Szkolenie wykładowo-warsztatowe nastawione jest na przekazanie wiedzy oraz pokazanie praktycznych aspektów jej stosowania. Udział zajęć praktycznych w całym szkoleniu stanowi minimum 40% czasu szkolenia.

19. Szkolenie warsztatowe ukierunkowane jest na zdobycie praktycznych umiejętności w oparciu o wiedzę przekazaną przez prowadzącego. Udział zajęć praktycznych w całym szkoleniu stanowi minimum 70% czasu szkolenia.

20. Element warsztatowy szkolenia obejmuje następujące przykładowe formy nauczania: dyskusje nad przedstawionymi przykładami, analiza aktów prawnych i regulacji środowiskowych (standardów), wspólne rozważania nad możliwymi wariantami rozwiązań studiów przypadków, praca w zespołach, rozwiązywanie zadań sytuacyjnych opartych na przykładach z praktyki biegłego rewidenta oraz angażowanie uczestników do wymiany spostrzeżeń i wniosków poprzez podejmowanie szczególnie trudnych i ważnych kwestii, z którymi spotyka się biegły rewident w obszarze tematyki będącej przedmiotem szkolenia.

21. Dla zapewnienia długofalowych efektów kształcenia zalecane jest dalsze doskonalenie biegłych rewidentów drogą samokształcenia. W tym celu uczestnikom szkolenia należy wskazać aktualny stan prawny dotyczący omawianej tematyki szkolenia, rekomendowaną literaturę przedmiotu bądź inne źródła pozyskiwania informacji.

22. Dodatkowe bardziej szczegółowe uwagi i wskazówki dotyczące zasad przeprowadzania poszczególnych szkoleń (w tym dopuszczalnej formy szkolenia) zawarto w dalszej części Wytycznych.

Kolejność udziału w wybranych szkoleniach

23. Moduły o numerach 20.2017.A.16, 21.2017.A.16 i 22.2017.A.16, czyli „Stosowanie MSB w praktyce”, a także 13.2017.R.8, 14.2017.A.16, i 15.2017.R.16, czyli „Wyceny przedsiębiorstw” stanowią cykl, którego efektywność **wymaga od uczestnika szkolenia uczestnictwa kolejno w następujących po sobie modułach**. Dlatego **rekomenduje się zachowanie kolejności**, zgodnie ze wskazaniem w tytule modułu: etap/część I, etap/część II i etap/część III.

Samoocena uczestników po szkoleniu

24. Każde szkolenie powinno być zakończone sprawdzianem wiadomości weryfikującym nabytą przez uczestników wiedzę oraz umiejętności.

25. Sprawdzian ten może mieć charakter samooceny przez uczestnika szkolenia.

26. Czas sprawdzianu wlicza się do czasu całkowitego czasu szkolenia przewidzianego dla danego tematu (modułu).

27. Ilość pytań sprawdzających zależy od czasochłonności nauki. Oczekuje się, że na każdą godzinę szkolenia przypada minimum 1 pytanie sprawdzające.

28. Pytania sprawdzające mogą przybierać różną postać. Mogą to być pytania testowe, zadania sytuacyjne lub pytania typu studia przypadku (case studies). Do jednego zadania sytuacyjnego lub typu studium przypadku może być więcej niż jedno pytanie sprawdzające.

29. Każdy uczestnik szkolenia powinien podjąć próbę rozwiązania pytań sprawdzających indywidualnie bez korzystania z materiałów szkoleniowych.

30. Poziom trudności pytań powinien uwzględniać fakt, że sprawdzian odbywa się bezpośrednio po szkoleniu i uczestnicy nie mieli warunków na samodzielne powtórzenie materiału.

31. Po zakończonym sprawdzianie uczestnicy powinni uzyskać informację zwrotną o odpowiedziach prawidłowych.

32. Wynik sprawdzianu może być ustalony:

- indywidualnie przez uczestnika na podstawie informacji zwrotnej uzyskanej od prowadzącego szkolenie lub
- przez prowadzącego szkolenie (w tym automatycznie w ramach platformy e-learningowej) i następnie przekazany uczestnikowi. Wynik ten nie podlega raportowaniu do KRBR.

IV. Wymogi dotyczące wykładowców

33. Wykładowcy poszczególnych tematów powinni posiadać odpowiednią wiedzę oraz doświadczenie zawodowe i dydaktyczne dające rękojmię przeprowadzenia danego szkolenia na wysokim poziomie merytorycznym i praktycznym. W szczególności oczekuje się, że:

- wykładowcami do tematów z zakresu rewizji finansowej będą osoby z minimum 3-letnim praktycznym doświadczeniem w zakresie wykonywania czynności rewizji finansowej,
- wykładowcy z zakresu innych tematów będą posiadali odpowiednie przygotowanie merytoryczne oraz praktyczne w zakresie wykładanego tematu,
- wykładowcy będą posiadali doświadczenie w prowadzeniu szkoleń dla osób dorosłych bądź przeszli odpowiednie przeszkolenie w zakresie metodyki prowadzenia szkoleń dla dorosłych.

34. Zmiana wykładowcy prowadzącego określony temat (moduł) w stosunku do pierwotnej wersji wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych wymaga **aktualizacji wniosku** i akceptacji KRBR zanim szkolenie się odbędzie.

35. W sytuacjach awaryjnych (takich jak zdarzenia losowe, np. choroba wykładowcy) dopuszczalna jest zmiana wykładowcy bez uprzedniej aktualizacji wniosku pod warunkiem, że wykładowca zastępujący został zgłoszony do prowadzenia tego samego tematu w innej jednostce uprawnionej.

36. Zaleca się by prowadzący zajęcia korzystający z materiałów PIBR / CE PIBR lub SKwP byli uczestnikami, organizowanego przez CE PIBR i SKwP, szkolenia metodycznego dla wykładowców z zakresu prowadzonego modułu. Wyjątek dotyczy modułów o numerach 20.2017.A.16, 21.2017.A.16 oraz 22.2017.A.16, czyli cykl „Stosowanie MSB w praktyce”, w przypadku których udział w takim szkoleniu jest **obowiązkowy**.

37. Szczególne wymogi dotyczą osób zainteresowanych prowadzeniem szkoleń z modułu nr 7.2017.A.16 – „Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru”. Ze względu na tematykę oraz fakt wspólnego z KKN określenia szczegółowego zakresu tego szkolenia wymagane jest, aby osoby takie uzyskały wcześniej **rekomendację KKN** do prowadzenia szkoleń z tego tematu.

V. Materiały szkoleniowe i pomoce naukowe

38. Materiałami szkoleniowymi są:

- wzorcowe materiały szkoleniowe przygotowane przez CE PIBR na potrzeby obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- podręczniki opublikowane lub przygotowywane przez PIBR / CE PIBR lub SKwP dla celów obligatoryjnego doskonalenia zawodowego w formie papierowej lub elektronicznej oznaczone Międzynarodowym Znormalizowanym Numerem Książki (ISBN),
- autorskie materiały merytoryczne przygotowane przez jednostkę uprawnioną – podlegające uprzedniej recenzji i zatwierdzeniu przez Komisję ds. szkoleń w imieniu KRBR. Koszty recenzji ponosi jednostka uprawniona.

39. Jednostka uprawniona zobowiązana jest wykorzystywać w trakcie szkolenia materiały, które zadeklarowała w swoim wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych bądź jego aktualizacji w odniesieniu do danego szkolenia.

40. Zmiana wykorzystywanych materiałów, ich zakresu lub treści, wymaga odpowiedniej **aktualizacji wniosku**, w terminie co najmniej 30 dni przed rozpoczęciem szkolenia. Razem z wnioskiem jednostka przedkłada zaktualizowane materiały, które podlegają recenzji.

41. Jednostka uprawniona **ma obowiązek przekazania każdemu uczestnikowi szkolenia kompletu materiałów szkoleniowych zadeklarowanych w swoim wniosku** o wpis do wykazu jednostek uprawnionych.

VI. Obowiązki jednostki uprawnionej do przeprowadzania obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów

Obowiązki wobec biegłych rewidentów będących uczestnikami szkoleń

42. Po zakończonym szkoleniu biegli rewidentzi otrzymują od jednostki uprawnionej dokument potwierdzający odbycie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, który zawiera co najmniej:

- imię i nazwisko oraz numer wpisu do rejestru biegłego rewidenta,
- formę obligatoryjnego doskonalenia zawodowego (stacjonarne lub e-learning),
- zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- termin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- liczbę godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego,
- nazwę jednostki uprawnionej przeprowadzającej obligatoryjne doskonalenie zawodowe,
- imię i nazwisko oraz podpis osoby reprezentującej jednostkę uprawnioną przeprowadzającą obligatoryjne doskonalenie zawodowe.

43. Dokument może zawierać dodatkowe informacje, takie jak np.:

- data urodzenia biegłego rewidenta,
- adnotacja, że biegły rewident ma obowiązek przechowywania dokumentów potwierdzających odbycie szkolenia przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym odbył szkolenie.

Obowiązki informacyjne i sprawozdawcze wobec KRBR

44. Jednostki szkolące przekazują Komisji ds. szkoleń, **wyłącznie drogą elektroniczną** za pośrednictwem indywidualnych kont jednostek na stronie internetowej PIBR, informacje dotyczące prowadzonego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego, obejmujące:

- termin, miejsce odbywania szkolenia w formie stacjonarnej i zakres tematyczny obligatoryjnego doskonalenia zawodowego – nie później niż 30 dni przed jego rozpoczęciem,
- w przypadku szkoleń stacjonarnych – imienną listę biegłych rewidentów uczestniczących w szkoleniu – nie później niż w terminie 10 dni po jego zakończeniu,
- w przypadku szkoleń typu e-learning – listę biegłych rewidentów uczestniczących w szkoleniu w danym miesiącu – nie później niż w terminie 7 dni od zakończenia miesiąca, w którym przeprowadzono obligatoryjne doskonalenie zawodowe.

Ocena szkoleń

45. Po zakończonym szkoleniu, organizator szkolenia jest zobowiązany rozdać uczestnikom szkoleń formularze oceny szkolenia, dalej określane jako „ankieta oceniająca szkolenie” lub „ankieta”.

46. W przypadku szkolenia e-learning ankieta może być udostępniona bezpośrednio na platformie e-learningowej lub inną drogą.

47. Choć wypełnienie ankiety jest dobrowolne dla uczestnika, to jednak organizator szkolenia powinien dołożyć wszelkich starań, aby jak największa liczba osób wypełniła ankietę.

48. Na stronie internetowej PIBR znajdują się udostępnione do pobrania i edycji:

- przykładowy formularz oceny szkolenia stacjonarnego oraz
- przykładowy formularz oceny szkolenia e-learning,

które zawierają minimalny zakres pytań do uczestników, który ankieta powinna zawierać. Organizator szkolenia może uzupełnić te pytania o swoje własne.

Obowiązek aktualizacji wniosków o wpis do wykazu jednostek uprawnionych

49. Wykaz jednostek uprawnionych jest regularnie aktualizowany przez prowadzącą go KRBR.

50. Aktualizacja może mieć miejsce na skutek następujących zdarzeń:

- jednostka zrezygnowała z organizowania szkolenia dla określonego tematu bądź z określonej formy kształcenia lub
- jednostka dokonała innych zmian niż określone w pkt powyżej, które powodują, że informacje podane we wniosku lub zgłoszeniu są nieaktualne, za wyjątkiem przypadku przewidzianego w par. 35, co może skutkować wykreśleniem z wykazu.

51. W przypadku, gdy jednostka zrezygnowała z organizowania szkolenia dla określonego tematu lub z określonej formy kształcenia, to niezwłocznie dokonuje pisemnego zawiadomienia KRBR wraz z podaniem przyczyny takiej zmiany.

52. W przypadku zmiany powstałej po stronie jednostki uprawnionej, w wyniku której informacje podane w pierwotnym wniosku przestały być aktualne, jednostka uprawniona niezwłocznie aktualizuje dokumenty w zakresie objętym zmianami i przesyła je do ponownej oceny do KRBR, która ma 30 dni na rozpatrzenie zaktualizowanego wniosku. KRBR niezwłocznie zawiadamia jednostkę o swojej decyzji, zarówno pozytywnej, jak i negatywnej.

53. Przykłady zmian, które powodują konieczność aktualizacji pierwotnego wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych:

- zmiana wykładowcy (za wyjątkiem przypadku opisanego w par. 35 dot. zdarzenia losowego),
- zmiana formy kształcenia ze stacjonarnej na e-learning lub odwrotnie,
- zmiany materiałów szkoleniowych.

54. Do momentu uzyskania pozytywnej decyzji KRBR, jednostka nie może prowadzić szkoleń objętych zmianami, które wymagały aktualizacji wniosku. Naruszenie tej zasady powoduje, że jednostka może zostać skreślona z wykazu jednostek uprawnionych.

55. Na stronie internetowej PIBR udostępnione są wzory wniosków do pobrania i edycji.

@ VII. Szkolenia typu e-learning

56. Jednostka, która chciałaby oferować szkolenia w formie e-learningu powinna przygotować i dołączyć do wniosku o wpis do wykazu jednostek uprawnionych lub odpowiednio do jego aktualizacji:

- wykaz materiałów merytorycznych, które będą stanowiły materiał źródłowy dla potrzeb stworzenia szkolenia e-learning ze wskazaniem, w jakim stopniu (%) materiały te zostaną skonwertowane na treści prezentowane w szkoleniu e-learning,
- jeżeli materiały źródłowe obejmują autorskie materiały opracowane przez jednostkę – te materiały autorskie,
- szczegółowy opis metodologii uczenia przyjętej na potrzeby e-learning, w tym: oczekiwana ilość ekranów merytorycznych (tekstowych i sytuacyjnych), szacowany czas niezbędny do ukończenia szkolenia, ilość i rodzaj ćwiczeń, zasady zaliczenia ćwiczeń i sprawdzianu wiadomości oraz całego szkolenia, elementy wzbogacające, np. elementy multimedialne i ich udział procentowy w szkoleniu, ewentualne udostępniane uczestnikom szkolenia materiały do pobrania, możliwość kontaktu z opiekunem merytorycznym szkolenia itp.,
- jeżeli został opracowany scenariusz techniczny szkolenia uwzględniający treści merytoryczne oraz ilustrujący przyjętą metodologię uczenia – ten scenariusz,
- jeżeli istnieje wersja demo (testowa) – dane dostępne (wyłącznie na potrzeby recenzenta) do tej wersji,
- alternatywnie do punktów powyżej – dane dostępne (wyłącznie na potrzeby recenzenta) do pełnego gotowego szkolenia e-learning, jeżeli zostało już opracowane.

57. Minimalne standardy warunkujące uzyskanie pozytywnej akceptacji wniosku są następujące:

- Stopień szczegółowości, zaawansowania oraz zakres szkolenia e-learning powinny odpowiadać czasochłonności przewidzianej przez KRBR dla danego tematu w ramach szkolenia stacjonarnego.
- Do szkolenia musi być przypisana osoba merytoryczna, której życiorys powinien być załączony do wniosku; zadaniem tej osoby jest nadzór merytoryczny nad szkoleniem oraz ewentualne rozstrzyganie wątpliwości merytorycznych zgłaszanych przez recenzenta oraz użytkowników szkolenia.
- Materiałom merytorycznym powinna zostać nadana fabuła, podzielona przynajmniej na następujące rodzaje ekranów merytorycznych:
  - tekstowy i/lub sytuacyjny – maks. ok. 80% ekranów; ekran merytoryczny powinien zawierać przynajmniej blok tekstu, zdjęcie, wykres lub infografikę, ewentualnie fabularyzowane scenki sytuacyjne;
  - ćwiczeniowy (ekran z ćwiczeniami) – min. ok. 20% ekranów; ćwiczenia mogą mieć charakter pytań testowych otwartych lub zamkniętych, zadań sytuacyjnych, zdań liczbowych, case studies, praktycznych ilustracji przypadków z życia wziętych itp. Ćwiczeniomajądauczestnikowimożliwość utrwalenia wiadomości lubprzećwiczenia umiejętności przekazanych na ekranach sytuacyjnych i tekstowych. Uczestnik musi mieć możliwość przystępowania do ćwiczeń dowolną liczbę razy. W informacji zwrotnej po zakończeniu ćwiczenia uczestnik powinien uzyskać informację dotyczącą wyniku pozytywnego/negatywnego oraz komentarz do każdej odpowiedzi z uzasadnieniem, dlaczego jest ona błędna lub poprawna. Ewentualna punktacja zdobyta za wykonanie ćwiczenia nie powinna wpływać na ogólne zaliczenie szkolenia e-learningowego.
- Powyższy podział ekranów nie ma zastosowania w przypadku, gdy szkolenie e-learning ma postać nagrania szkolenia prowadzonego przez rzeczywistego wykładawcę.
- Niedopuszczalna jest sytuacja, aby na skutek wyboru złej odpowiedzi w ramach ćwiczenia uczestnik nie miał możliwości uzyskania komentarza odnośnie tego, dlaczego odpowiedź była błędna i by blokowało go to przed kontynuacją szkolenia. Takie oczekiwanie wynika z tego, że ćwiczenia służą do nauki, a nie do sprawdzania wiedzy. Natomiast wiedza i umiejętności zdobyte w trakcie szkolenia podlegają weryfikacji na etapie sprawdzianu wiadomości.
- Do liczby ekranów merytorycznych szkolenia e-learningowego nie wlicza się następujących ekranów (jeśli występują): tytułowy, z instrukcją obsługi.
- Do zaliczenia całego szkolenia powinno być wymagane przejście przez min. 75% ekranów merytorycznych lub 75% czasu nagrania.
- Szkolenie e-learningowe powinno być zakończone sprawdzianem wiadomości, dzięki któremu uczestnik szkolenia będzie mógł sprawdzić swoją wiedzę w danym zakresie. Czas sprawdzianu wiadomości wlicza się do całkowitego czasu szkolenia.
- Ilość pytań sprawdzających w ramach sprawdzianu wiadomości zależy od czasochłonności nauki. Na każdą godzinę nauki przypada minimum 1 pytanie sprawdzające. Zaleca się, aby pytania miały formę pytań testowych zamkniętych wielokrotnego wyboru. Oznacza to, że pytanie zawiera opis sytuacji, pytanie lub polecenie oraz gotowe odpowiedzi do wyboru (wybierana jest prawidłowa odpowiedź, więcej niż jedna prawidłowa odpowiedź bądź najlepsza odpowiedź).
- Po zakończeniu sprawdzianu wiadomości uczestnik powinien uzyskać informację zwrotną dotyczącą zdobytej punktacji, wyniku pozytywnego/negatywnego, komentarza do każdej odpowiedzi tłumaczącego, dlaczego jest ona błędna lub poprawna. Tylko wynik powyżej 75% pozwala na zaliczenie sprawdzianu wiadomości, a tym samym szkolenia. Uczestnik

powinien mieć maksymalnie trzy próby zaliczenia sprawdzianu. Jeśli wszystkie są nieudane, uczestnik powinien ponownie odbyć szkolenie lub przynajmniej te jego części, w przypadku których błędnie odpowiadał na pytania sprawdzające.

- Szkolenie musi być dostępne dla użytkownika przez odpowiednio długi czas, aby mógł zrealizować szkolenie.
- Uczestnik powinien mieć możliwość dokonywania przerw w nauce i następnie jej kontynuowania w miejscu, w którym ją przerwał.
- Po szkoleniu, uczestnik powinien mieć możliwość ściągnięcia i/lub wydruku wykorzystywanych materiałów merytorycznych w trakcie szkolenia, ewentualnie takie materiały mogą być uczestnikowi przekazane inną drogą przed lub po zakończeniu szkolenia.

58. Platforma e-learningowa musi być kompatybilna z powszechnie stosowanymi standardami dla oprogramowania i przepustowości łączy internetowych o jakości niezbędnej do prowadzenia szkolenia.

59. Zaleca się, aby ekrany zawierały także elementy multimedialne i aktywizujące uczestnika szkolenia e-learningowego, np. przyciski, pod którymi kryją się dodatkowe informacje, wycinki filmów, animacje (inne od elementów interfejsu, postaci i innych elementów, które się powtarzają), przy czym ich użycie musi być uzasadnione.

VIII. Kontrola jakości obligatoryjnych szkoleń

60. Zgodnie z art. 10 ust. 7 Ustawy KRBR jest uprawniona do przeprowadzania wizytacji w jednostkach uprawnionych.

61. Zasady dotyczące wizytacji zawarte są w Uchwale Nr 1755/35/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 8 stycznia 2018 r. w sprawie wytycznych w zakresie wizytacji.

Moduł 1.2016.AR.16

Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu bilansowo-podatkowych aspektów niefinansowych aktywów trwałych wykorzystywanych w działalności operacyjnej.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu uznawania, wyceny, ujmowania, prezentacji i ujawniania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Identyfikacja potencjalnych obszarów różnic pomiędzy podejściem bilansowym i podatkowym, a w ramach podejścia bilansowego – pomiędzy przepisami Ustawy o rachunkowości i MSSF dotyczącymi niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych z zakresu uznawania, wyceny, ujmowania, prezentacji i ujawniania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej na podstawie prawa bilansowego (Ustawa o rachunkowości i MSSF) oraz podatkowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności rozwiązywania problemów praktycznych badania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Promowanie najlepszych zasad (polityki) rachunkowości z zakresu niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Poprawa jakości badania sprawozdań finansowych w obszarze niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w rozwiązywaniu problemów praktycznych rachunkowości i badania niefinansowych aktywów trwałych działalności operacyjnej.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin: 8 z bloku rachunkowość, 8 z bloku rewizja finansowa.

Niefinansowe aktywa trwałe działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
Część I Rachunkowość		
1.	Niefinansowe aktywa trwałe oraz ich rodzaje	<ul style="list-style-type: none"> Pojęcie niefinansowych aktywów trwałych oraz ich klasyfikacja według ustawy o rachunkowości i MSSF.
2.	Rzeczowe aktywa trwałe oraz ich zużycie	<ul style="list-style-type: none"> Ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnianie rzeczowych aktywów środków trwałych i środków trwałych w budowie: <ul style="list-style-type: none"> warunki uznawania środka trwałego za składnik aktywów, zasady identyfikacji obiektów inwentarzowych, wycena środków trwałych przy początkowym ujęciu: ustalanie wartości początkowej w transakcjach nabycia, ustalenie kosztu wytworzenia – środki trwałe w budowie, ujmowanie nakładów ponoszonych w trakcie użytkowania środków trwałych, umorzenie i amortyzacja środków trwałych, aktualizacja wyceny środków trwałych, zaprzestanie ujmowania środków trwałych, prezentacja i ujawnianie informacji o środkach trwałych w sprawozdaniu finansowym, uproszczenia w ewidencji środków trwałych, formalne, organizacyjne i techniczne problemy ewidencji środków trwałych.
3.	Wartości niematerialne i prawne oraz ich zużycie	<ul style="list-style-type: none"> Ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnianie wartości niematerialnych i prawnych: <ul style="list-style-type: none"> warunki uznawania określonego tytułu wartości niematerialnych i prawnych za składnik aktywów, zasady identyfikacji poszczególnych tytułów wartości niematerialnych i prawnych, wycena wartości niematerialnych i prawnych przy początkowym ujęciu: ustalanie wartości początkowej w transakcjach nabycia, ustalenie kosztu wytworzenia zakończonych prac rozwojowych, umorzenie i amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych, aktualizacja wyceny wartości niematerialnych i prawnych, zaprzestanie ujmowania tytułu wartości niematerialnych i prawnych, prezentacja i ujawnianie informacji o wartościach niematerialnych i prawnych w sprawozdaniu finansowym, formalne, organizacyjne i techniczne problemy ewidencji wartości niematerialnych i prawnych.
4.	Sprawdzian wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Część II Rewizja finansowa		
1.	Akceptacja klienta i zlecenia	<ul style="list-style-type: none"> • Wystarczalność kompetencji zawodowych w zakresie niefinansowych aktywów trwałych – specyficznych dla klienta. • Akceptowalność ramowych założeń sprawozdawczości finansowej. • Potwierdzenie przez kierownika jednostki odpowiedzialności za sprawozdanie finansowe.
2.	Planowanie badania	<ul style="list-style-type: none"> • Zrozumienie jednostki i jej działalności. • Identyfikacja znaczących ryzyk. • Planowanie reakcji na ryzyka na poziomie sprawozdania finansowego i stwierdzeń biegłego rewidenta.
3.	Przeprowadzanie badania	<ul style="list-style-type: none"> • Testy kontroli. • Analityczne procedury wiarygodności. • Szczegółowe testy wiarygodności. • Badanie transakcji około dnia bilansowego. • Badanie szacunków. • Badanie prezentacji i ujawnień informacji.
4.	Sprawdzian wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Niefinansowe aktywa trwale działalności operacyjnej – ujęcie bilansowe i podatkowe oraz ich badanie*
Autorzy: Monika Wołczyńska, Aneta Wilk-Łyś
Wydawca: CE KIBR 2016

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT). (Dz.U. poz. 1864).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 2343 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 200 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1332 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 459 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 z późn. zm.).
- Uchwała Nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej.
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- MSR/MSSF opublikowane w formie załączników do rozporządzenia UE w dziennikach urzędowych UE.
- „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017.
- Przewodnik stosowania Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek, Tom 1 i 2. IFAC, KIBR, Warszawa 2014.
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej (www.pibr.org.pl).
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość, 2015.

Moduł 2.2016.A.16

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie przeprowadzania badania sprawozdań finansowych w sposób zgodny z wymogami Międzynarodowych Standardów Badania (PIBR).
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu przestrzegania wymogów etycznych i zasad kontroli wewnętrznej podczas wykonywania czynności rewizji finansowej.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z celami, jakie biegły rewident powinien osiągnąć podczas badania sprawozdania finansowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności dokumentowania zrozumienia/poznania badanej jednostki w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Zapoznanie uczestników z niezbędnymi procedurami identyfikacji i oszacowania istotnych czynników ryzyka w podjęciu decyzji o przyjęciu lub odrzuceniu zlecenia, uzgodnienie i udokumentowanie decyzji podjęcia lub odrzucenia zlecenia w sposób zgodny z wymogami Międzynarodowych Standardów Badania (www.pibr.org.pl).
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie opracowania ogólnej strategii badania sprawozdania finansowego.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności przeprowadzania i dokumentowania poszczególnych etapów planowania badania.
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu identyfikacji ryzyka istotnych nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym oraz zapoznanie uczestników z wytycznymi dotyczącymi charakteru i sposobów identyfikacji znaczącego ryzyka oraz jego skutków w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z wytycznymi dotyczącymi działań podejmowanych w celu zrozumienia kontroli wewnętrznej istotnej dla badania: ocena modelu i wdrożenia kontroli wewnętrznej oraz dokumentacja tego etapu badania sprawozdania finansowego.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie ustalenia zakresu testowania jako reakcji na oszacowane czynniki ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń w procesie badania sprawozdania finansowego.
- Usystematyzowanie, pogłębienie i aktualizacja wiedzy uczestników z zakresu oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania mających umożliwić wyciągnięcie uzasadnionych wniosków będących podstawą opinii z badania.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności przeprowadzania skutecznej dwustronnej komunikacji pomiędzy biegłym rewidentem a osobami sprawującymi nadzór nad jednostką oraz zapoznanie z zakresem przekazywanych informacji.
- Usystematyzowanie, pogłębienie wiedzy uczestników z zakresu wytycznych dotyczących wyrażania odpowiednio zmodyfikowanej opinii biegłego rewidenta o badanym sprawozdaniu finansowym w razie takiej konieczności.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Pojęcie mniejszej i średniej jednostki w regulacjach krajowych i w EU. • Specyfika działalności małych i średnich jednostek. • Możliwość uproszczeń w zakresie rachunkowości i rewizji finansowej według regulacji krajowych. • Dostępne wskazówki wydane przez IFAC i inne ciała dotyczące uproszczeń i skalowalności przy badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek.
2.	Zakres tematyczny Międzynarodowych Standardów Badania	<ul style="list-style-type: none"> • Cel i zakres badania sprawozdania finansowego. • Ramowe założenia sprawozdawczości finansowej. • Cele określone w poszczególnych standardach. • Stosowanie standardów do badania mniejszych jednostek – uproszczenia przewidziane w poszczególnych standardach. • Podstawowe różnice między KSRF nr 1 i KSRF nr 2 a MSB.
3.	Etap przygotowania badania – specyfika badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • Wstępne czynności związane z badaniem: <ul style="list-style-type: none"> – akceptowanie i uzgodnienie warunków zlecenia, – zagadnienia dotyczące etyki i zasad zapewnienia jakości, – komunikowanie się z organami sprawującymi nadzór. • Planowanie badania: <ul style="list-style-type: none"> – strategia badania, – zakres badania, – plan badania, – kierowanie i nadzór, – istotność pozycji podlegających badaniu. • Wiedza o jednostce i wpływ na szacowanie ryzyka: <ul style="list-style-type: none"> – środowisko kontroli wewnętrznej, – szacowanie ryzyka wystąpienia istotnej nieprawidłowości w sprawozdaniu finansowym. • Dowody badania: <ul style="list-style-type: none"> – wystarczalność i odpowiedniość dowodów badania, – ograniczenia w uzyskaniu dowodów badania. • Wpływ systemów IT na proces planowania badania mniejszych jednostek. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
4.	Możliwość wykorzystania systemu kontroli wewnętrznej przy badaniu sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • Specyfika systemów kontroli wewnętrznej w mniejszych jednostkach. • Możliwość polegania na kontroli wewnętrznej. • Reakcja na możliwość obejścia kontroli wewnętrznej. • Wpływ systemów IT na proces planowania badania mniejszych jednostek.

Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
5.	Etap badania właściwego – specyfika badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedzialność biegłego rewidenta dotycząca wykrywanie oszustw: <ul style="list-style-type: none"> – zapytania do kierownictwa, testy, kwestionariusze, – badanie zgodności i wiarygodności. • Badanie zagadnień szczególnych: <ul style="list-style-type: none"> – badanie danych szacunkowych, – roszczenia sporne, – zasadność założenia kontynuacji działalności, – oświadczenia kierownictwa, – udział w inwentaryzacji składników majątkowych, – badanie sprawozdania finansowego po raz pierwszy – badanie bilansu otwarcia, – wycena w wartości godziwej poszczególnych składników majątkowych, – transakcje z jednostkami powiązanymi. • Ocena wpływu zdarzeń po dacie bilansu na sprawozdanie finansowe. • Wykorzystywanie przez biegłego prac innych zespołów ludzkich – ekspertów i rzeczoznawców. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
6.	Dokumentowanie zakończenia badania	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawozdanie (opinia) biegłego rewidenta na temat sprawozdania finansowego: <ul style="list-style-type: none"> – rodzaj wydanej opinii a zgromadzone dowody badania. • Przegląd dokumentacji rewizyjnej i jej weryfikacja. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Lachowski W.K.: *Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek*
Wydawca: CE KIBR 2016

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Przewodnik IFAC odnośnie stosowania MSRF – stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały Nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSRF (www.pibr.org.pl).
- Uchwała nr 2040/37a/2018 z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości.
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej nr 1 i 2 (www.pibr.org.pl).

Moduł 3.2016.A.8

Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru firmy audytorskiej

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Uporządkowanie wiedzy na temat zakresu regulacji ustawowych (europejskich i krajowych) oraz zawodowych dotyczących systemu kontroli jakości w firmie audytorskiej.
- Wyjaśnienie koncepcji i zasadności organizowania systemu kontroli jakości w firmie audytorskiej.
- Wyjaśnienie koncepcji skalowalności standardów kontroli jakości chroniących mniejsze podmioty przed nadmiernym przeregulowaniem organizacji.
- Przedstawienie i omówienie możliwych praktycznych zastosowań wymogów standardu kontroli jakości w wybranych obszarach organizacji firmy audytorskiej.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru firmy audytorskiej		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Podstawy prawne organizacji systemu kontroli jakości	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterystyka systemu nadzoru nad firmami audytorskimi. • System kontroli jakości firm audytorskich jako element systemu nadzoru nad jakością usług biegłego rewidenta.
2.	System kontroli jakości w firmie audytorskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres przedmiotowy i podmiotowy systemu. • Zapewnienie jakości usług biegłego rewidenta jako cel systemu kontroli jakości. • Elementy systemu kontroli jakości: <ul style="list-style-type: none"> – polityki versus procedury, – odpowiedzialność za jakość, – zasady etyki, – zasoby ludzkie, – przyjmowanie zleceń, – realizacja zleceń, – monitoring. • Dokumentowanie systemu.
3.	Determinanty organizacji systemu	<ul style="list-style-type: none"> • Skalowalność MSKJ 1. • Wpływ typów i rodzajów zleceń na system. • Wpływ rodzajów obsługiwanych branż. • Model realizowania zleceń.

4.	Projektowanie systemu kontroli jakości w poszczególnych obszarach	<ul style="list-style-type: none"> • Odpowiedzialność kierownictwa. • Zasady etyki: <ul style="list-style-type: none"> – wspólne, – specyficzne dla czynności rewizji finansowej. • Przyjmowanie zleceń: <ul style="list-style-type: none"> – nowy klient, – dotychczasowy klient (zlecenie powtarzalne, nowy typ zlecenia). • Personel: <ul style="list-style-type: none"> – członkowie firm audytorskich, – personel zaangażowany w wykonywanie czynności rewizji finansowej. • Realizacja zlecenia: <ul style="list-style-type: none"> – procedury realizacji badań sprawozdań finansowych, – procedury realizacji innych zleceń. • Dodatkowa kontrola jakości: <ul style="list-style-type: none"> – kryteria, – procedury kontroli jakości. • Monitoring. • Dokumentacja systemu.
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Organizacja systemu kontroli jakości w aspekcie rozmiaru podmiotu uprawnionego*
Autor: Agnieszka Kryśkiewicz-Burnos
Wydawca: CE KIBR 2016

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała nr 2040/37a/2018 z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości.
- Przewodnik IFAC dotyczący wdrażania kontroli jakości w małych i średnich firmach audytorskich (www.pibr.org.pl).
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSKJ 1 (www.pibr.org.pl).
- Przewodnik IFAC – zarządzanie w małych i średnich firmach audytorskich (www.pibr.org.pl).

Moduł 4.2016.A.8

Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Nabycie wiedzy na temat związku środowiska informatycznego z rzetelnością i kompletnością informacji finansowych.
- Zrozumienie wymagań zawartych w ustawie o rachunkowości koniecznych do spełnienia przez system informatyczny.
- Nabycie umiejętności wyboru pomiędzy badaniem środowiska informatycznego a badaniem szczegółowym.
- Zdobycie wiedzy na temat właściwego formułowania oczekiwań biegłego rewidenta w odniesieniu do członków zespołu i ekspertów badających systemy informatyczne, ze szczególnym uwzględnieniem ogólnego celu badania.
- Nabycie przez słuchaczy wiedzy o najlepszych praktykach w zakresie badania systemów informatycznych.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Środowisko informatyczne a sprawozdanie finansowe	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy prawne oraz stosowane standardy pracy w środowisku informatycznym. • Wpływ środowiska informatycznego na osiągnięcia wysokiej jakości sprawozdania finansowego.
2.	Wymagania odnośnie systemu informatycznego zgodnie z ustawą o rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zgodnie z ustawą o rachunkowości. • Wytyczne dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera.
3.	Badanie środowiska informatycznego a badanie szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> • Cel badania środowiska informatycznego zgodnie z KSRF 1 oraz Międzynarodowymi Standardami Badania. • Audyt środowiska kontroli wewnętrznej w obszarze informatycznym. • Kontrole na poziomie aplikacji. • Wpływ badania środowiska informatycznego na badanie szczegółowe jednostki. • Wykorzystanie komputerowych technik audytu. • Najlepsze praktyki stosowane w badaniu środowiska informatycznego. • Zastosowanie badania szczegółowego do osiągnięcia niezbędnych zapewnień w obliczu braku możliwości przeprowadzenia badania środowiska informatycznego.

Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
4.	Badanie systemów informatycznych – korzystanie przez biegłego rewidenta z pracy członków zespołu i ekspertów	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady korzystania przez biegłego rewidenta z pracy ekspertów. • Nadzór biegłego rewidenta. • Komunikacja biegłego rewidenta. • Zasady współpracy biegłego rewidenta z ekspertami przy badaniu systemów informatycznych.
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Procedury badania zgodności oprogramowania finansowo-księgowego IT z wymogami prawnymi*
 Autorzy: Agnieszka Gajewska, Andrzej Karpiak
 Wydawca: CE KIBR 2016

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej nr 1 „Ogólne zasady badania sprawozdań finansowych”.
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej wprowadzone uchwałą nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania.
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- Stanowisko Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych – załącznik do uchwały nr 5/10 KSR z dnia 13 kwietnia 2010 r.

Moduł 5.2016.R.16

Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań i standardów rachunkowości dotyczących inwestycji finansowych.
- Zapoznanie uczestników z definicjami, zasadami ujęcia, wyceny oraz obowiązkami w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych w zakresie inwestycji finansowych według przepisów polskich i MSSF.
- Zapoznanie uczestników z praktycznymi aspektami ujmowania i wyceny bilansowej inwestycji finansowych.
- Zasygnalizowanie aspektów podatkowych związanych z inwestycjami finansowymi.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie – obowiązujące przepisy i istota inwestycji oraz rodzaje inwestycji finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • Definicja inwestycji finansowych i ich rodzaje. • Inwestycje finansowe w ustawie o rachunkowości i rozporządzeniu o instrumentach finansowych. • Obowiązujące MSSF w zakresie instrumentów finansowych.
2.	Klasyfikacja i reklasyfikacja aktywów finansowych zaliczanych do inwestycji dla potrzeb wyceny i ujawnień	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. • Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. • Pożyczki i należności. • Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności. • Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. • Różnice pomiędzy MSSF a przepisami polskimi.
3.	Wycena początkowa i bilansowa aktywów finansowych zaliczanych do inwestycji	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. • Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. • Pożyczki i należności. • Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności. • Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. • Różnice pomiędzy MSSF a przepisami polskimi.
4.	Utrata wartości inwestycji finansowych	<ul style="list-style-type: none"> • Przesłanki utraty wartości. • Utrata wartości aktywów finansowych wycenianych w skorygowanej cenie nabycia. • Utrata wartości aktywów wycenianych w wartości godziwej. • Odwracanie utraty wartości.

Inwestycje finansowe – aspekty bilansowe i podatkowe		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
5.	Inwentaryzacja	<ul style="list-style-type: none"> Inwentaryzacja inwestycji finansowych.
6.	Wyłączanie z ksiąg rachunkowych instrumentów finansowych	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe zasady wyłączania z ksiąg rachunkowych instrumentów finansowych.
7.	Prezentacja inwestycji finansowych i ujawnianie informacji	<ul style="list-style-type: none"> Prezentacja instrumentów finansowych w sprawozdaniu finansowym. Ujawnienie informacji.
8.	Rachunkowość zabezpieczeń	<ul style="list-style-type: none"> Istota rachunkowości zabezpieczeń. Rodzaje zabezpieczeń. Ocena efektywności zabezpieczenia. Rozliczenie.
9.	Podatkowe aspekty inwestycji	<ul style="list-style-type: none"> Opodatkowanie nie pochodnych instrumentów finansowych. Opodatkowanie pochodnych instrumentów finansowych.
10.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Sowińska-Kobelak D., *Inwestycje finansowe*, wyd. II
Wydawca: SKwP 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 277 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 2343 z późn. zm.).
- MSR/MSSF opublikowane w formie załączników do rozporządzenia UE w dziennikach urzędowych UE.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 „Instrumenty finansowe”.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 „Wycena w wartości godziwej”.
- „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość, Warszawa 2015.

Moduł 6.2017.R.8

Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu kalkulacji kosztów wytworzenia wyrobów i usług.
- Identyfikacja potencjalnych obszarów różnic pomiędzy różnymi rozwiązaniami rachunku kosztów i ich wpływu na prawidłową wycenę zapasów wyrobów gotowych i produkcji niezakończonych.
- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności postrzegania wyceny produktów jako ważnego obszaru zniekształcenia sprawozdania finansowego.
- Poprawa jakości rachunku kosztów w przedsiębiorstwach.
- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie rachunku kosztów.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Omówienie zasad wyceny zapasów zgodnie z wymaganiami Ustawy o Rachunkowości i Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 2.
2.	Ustalanie kosztu wytworzenia produktów	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady identyfikacji obiektów kosztów dla potrzeb ustalania kosztu wytworzenia produktu. • Kluczowe czynniki, które powinny być uwzględniane przy wyodrębnianiu obiektów kalkulacji. • Elementy składowe kosztu wytworzenia produktu. • Koszty pośrednie zmienne i stałe oraz metody podziału kosztów na zmienne i stałe (z wykorzystaniem przykładów).
3.	Niewykorzystane zdolności produkcyjne i ich wpływ na wycenę produktów	<ul style="list-style-type: none"> • Zdolności produkcyjne, ich pomiar oraz czynniki, które powinny być wzięte pod uwagę przy pomiarze zdolności produkcyjnych. • Koszty niewykorzystanych zdolności produkcyjnych.
4.	Ujęcie w księgach, ujawnienie i prezentacja w sprawozdaniu finansowym produktów obejmujących wyroby gotowe, półfabrykaty, produkty w toku i usługi krótkoterminowe	<ul style="list-style-type: none"> • Wycena na dzień początkowego ujęcia i na dzień bilansowy. • Ujawnianie i prezentacja informacji o koszcie wytworzenia produktów i koszcie niewykorzystanych zdolności produkcyjnych.

Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Świdarska G.K., *Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów*

Wydawca: SKWP 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Krajowy Standard Rachunkowości nr [w trakcie przygotowania] „Koszt wytworzenia jako podstawa wyceny produktów”. W przypadku braku standardu – „Stanowisko w sprawie ustalania kosztu wytworzenia dla celów bilansowej wyceny zapasów” przyjęte na posiedzeniu w dniu 16 stycznia 2007 r. i opublikowane w Dz.U.z. Ministra Finansów z 2007 r. Nr 2, poz 11.
- Controlling kosztów i rachunkowość zarządcza [red. G.K. Świdarska], Difin, MAC Cons., Warszawa 2010.
- Wzorcowy plan kont, [red. G.K. Świdarska], Wolters Kluwer, Warszawa 2016.
- Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej a ustawa o rachunkowości, Rachunkowość, Warszawa 2015.

Moduł 7.2017.A.16

Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie obowiązków firm audytorskich i biegłych rewidentów po wejściu w życie nowej ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, a w tym:
  - wskazanie związku pomiędzy jakością badania sprawozdań finansowych a trafnością ustalonego przez firmę audytorską systemu wewnętrznej kontroli jakości i jego skutecznością,
  - zwrócenie uwagi na znaczenie poszanowania ustawowych zasad prowadzenia działalności przez firmy audytorskie.
- Omówienie przedmiotu procedur kontroli działalności firm audytorskich i biegłych rewidentów w zakresie:
  - obowiązków firm audytorskich i biegłych rewidentów wobec PIBR oraz związanych z bezpieczeństwem działalności,
  - wymogów wobec systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej (SWKJ) i jego dokumentacji,
  - wymogów MSB wobec dokumentacji badania sprawozdań finansowych i czynności biegłego rewidenta.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Nowy model nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi i biegłymi rewidentami. • Zadania KKN w nowym modelu nadzoru publicznego. • Zakres działalności firm audytorskich podlegający kontroli KKN. • Zakres działalności biegłych rewidentów podlegający kontroli KKN. • Postępowanie pokontrolne.
2.	Obowiązki firm audytorskich i biegłych rewidentów wobec PIBR oraz związane z bezpieczeństwem działalności	<ul style="list-style-type: none"> • Czynności rejestracyjne firm audytorskich i biegłych rewidentów (początkowe i w trakcie prowadzenia działalności). • Ubezpieczenie działalności od odpowiedzialności cywilnej. • Opłata roczna z tytułu nadzoru. • Składki członkowskie i ODZ. • Przedmiot procedur kontroli działalności firm audytorskich i biegłych rewidentów.
3.	Wymogi wobec systemu wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej (SWKJ) i jego dokumentacji	<ul style="list-style-type: none"> • Wymogi wobec SWKJ: <ul style="list-style-type: none"> – ustawowe, – unijne, – wg uchwały KRBR, – MSB 220. • Dyskusja w sprawie sposobów spełniania wymogów wobec SWKJ i jego dokumentacji. • Przedmiot procedur kontroli KKN.
4.	Wymogi MSB wobec dokumentacji badania sprawozdań finansowych i czynności biegłego rewidenta	<ul style="list-style-type: none"> • Wymogi MSB 230 wobec dokumentacji badania. • Szczególne wymogi MSB wobec dokumentacji etapu szacowania RIZ. • Szczególne wymogi MSB wobec dokumentacji etapu reakcji biegłego rewidenta na oszacowane RIZ. • Szczególne wymogi MSB wobec dokumentacji etapu sprawozdawczości z badania. • Ustawowe wymogi wobec struktury i zawartości: akt klienta, akt badania i dokumentacji badania. • Dyskusja w sprawie sposobów spełniania wymogów wobec dokumentacji badania. • Przedmiot procedur kontroli KKN.
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (prezentacja i zbiór zadań) nt. *Dokumentacja rewizyjna z badania sprawozdań finansowych przedmiotem kontroli przeprowadzanej przez kontrolerów Krajowej Komisji Nadzoru*

Autor: Regina Frąckowiak

Wydawca: CE PIBR 2018

Forma prowadzenia zajęć

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 11 maja o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym (Dz.U. poz. 1089 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. poz. 646).
- Rozdział 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 2168).
- Rozdział 7 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.).
- Zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów w brzmieniu ustalonym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów Nr 4249/60/2011 z dnia 13 czerwca 2011 r. roku w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, zmienione uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów Nr 206/6/2015 z dnia 3 listopada 2015 r. (www.pibr.org.pl).
- Uchwała nr 2042/38/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów. (www.pibr.org.pl).
- Przewodnik wdrażania kontroli jakości w małych i średnich firmach audytorskich, IFAC, wydanie trzecie (www.pibr.org.pl).
- Ujednolicony tekst Dyrektywy 2006/43/WE uwzględniający zmiany wprowadzone dyrektywą 2014/56/EU Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 kwietnia 2014 r. (...).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania wprowadzone uchwałą nr 2783/52/2015 KRBR z dnia 10 lutego 2015 r. (z późn. zm.) oraz uchwałą nr 1153/28/2017 KRBR z dnia 4 lipca 2017 r. (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- Przewodnik MSB – Procedury, wydanie II.
- Materiały szkoleniowe ODZ – Stosowanie MSB w praktyce, część I, II i III.

Moduł 8.2017.A.16

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapewnienie wsparcia merytorycznego w zakresie przeprowadzania badania sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek z wykorzystaniem kontroli wewnętrznej w sposób zgodny z wymogami Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania (MSB).
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat istoty, komponentów i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w stopniu umożliwiającym wykorzystanie tej wiedzy przy świadczeniu innych usług atestacyjnych (w tym objętych zakresem KSRF 3402).
- Zwrócenie uwagi na specyficzne aspekty związane z możliwością polegania na skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w mniejszych jednostkach, ryzyku obejścia systemu przez kierownictwo oraz problemach z brakiem formalizacji procedur.
- Zapoznanie uczestników szkolenia z wytycznymi dotyczącymi kroków podejmowanych w celu zrozumienia kontroli wewnętrznej istotnej dla badania: ocena modelu i wdrożenia kontroli wewnętrznej oraz dokumentacja związanych z tym zagadnień.
- Nabycie wiedzy na temat związku kontroli wewnętrznej (w tym w obszarze systemów informatycznych) z rzetelnością i kompletnością informacji finansowych oraz szeroko rozumianym ryzykiem zniekształcenia sprawozdania finansowego.
- Ułatwienie dokonania wyboru pomiędzy badaniami zgodności a badaniami wiarygodności (tam gdzie jest to możliwe).
- Zdobycie wiedzy na temat właściwego formułowania oczekiwań biegłego rewidenta w odniesieniu do członków zespołu i ewentualnie ekspertów zewnętrznych, którym chcemy zlecić zbadanie elementów systemu kontroli wewnętrznej (w tym systemów informatycznych), ze szczególnym uwzględnieniem ogólnego celu badania.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Pojęcie małej i średniej jednostki w regulacjach krajowych i EU. • Specyfika rodzaju działalności i zarządzanie ryzykiem w małych i średnich podmiotach. • Definicja, istota i cele kontroli wewnętrznej. • Możliwość polegania na skuteczności systemu kontroli wewnętrznej a ryzyko zlecenia, wielkość i specyfika jednostki (w tym niesformalizowane procedury kontrolne).

Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
2.	Wykorzystanie systemu kontroli wewnętrznej według KSRF w brzmieniu MSB – zagadnienia ogólne	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązek i możliwość wykorzystania kontroli wewnętrznej w badaniu (poczynając od procedur akceptacji klienta). • Miejsce kontroli wewnętrznej w modelu badania według MSB. • Wpływ systemów IT, wykorzystywanych w jednostce, na proces badania. • Wady i zalety korzystania z oceny systemu kontroli wewnętrznej – wpływ na pracochłonność, efektywność i skuteczność badania (w tym wybór prób, częstotliwość testowania kontroli oraz badanie transakcji masowych). • Reakcja na możliwość obejścia kontroli wewnętrznej i ryzyko oszustwa. • Korzystanie z pomocy eksperta.
3.	Cele i komponenty systemu kontroli wewnętrznej a reakcja rewizyjna	<ul style="list-style-type: none"> • Model COSO i inne modele a MSB. • Cele i komponenty systemu kontroli wewnętrznej: <ul style="list-style-type: none"> – środowisko kontroli, – procesy oceny ryzyka przez jednostkę, – system informacyjny, – działania kontrolne znaczące dla badania, – monitorowanie kontroli. • Oczekiwania co do skuteczności kontroli wewnętrznej w danym obszarze a reakcja rewizyjna. • Elementy kontroli na poziomie jednostki i procesów biznesowych. • Ocena modelu kontroli wewnętrznej – w tym proces 4 kroków. • Specyfika rozwiązań kontroli w odniesieniu do transakcji typowych oraz nietypowych. • Zalety łączenia badań wiarygodności z badaniami zgodności. • Możliwość wykorzystania dowodów badania w zakresie kontroli wewnętrznej sporządzonych przez innych biegłych (KSRF 402).
4.	Kontrola wewnętrzna a systemy IT	<ul style="list-style-type: none"> • Wpływ stopnia z informatyzowania działalności jednostki na proces badania (w tym ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego) i model kontroli wewnętrznej (szanse i zagrożenia). • Znaczenie kontroli IT w procesie badania. • Kontrole ogólne i aplikacyjne IT. • Kontrole ręczne i automatyczne. • Możliwość wykorzystania informatycznych narzędzi wspomagających badanie. • Korzystanie z pomocy ekspertów.
5.	Zagadnienia związane z kontrolą wewnętrzną w dokumentacji z badania	<ul style="list-style-type: none"> • Przykłady dokumentacji – Rozpoznanie, wdrożenie i funkcjonowanie komponentów kontroli wewnętrznej możliwość uproszczeń.

6.	Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie świadczenia innych niż badanie usług atestacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Wiedza na temat systemu kontroli wewnętrznej wymagana przy świadczeniu innych usług – nacisk na obszary różnic w stosunku do tego, co jest wymagane przy badaniu. • Atestacja elementów systemu kontroli wewnętrznej klienta jako przykład rozwoju innych niż badanie sprawozdań finansowych usług biegłego rewidenta. • Wykorzystanie KSRF 3402.
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wykorzystanie kontroli wewnętrznej w procesie badania sprawozdań finansowych małych i średnich przedsiębiorstw oraz świadczenia innych usług atestacyjnych*

Autor: Praca grupowa pod redakcją Moniki Wołczyńskiej

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Przewodnik IFAC odnośnie stosowania MSRF – stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- Wskazówki IFAC dotyczące efektywnego stosowania MSRF (www.pibr.org.pl).
- *Kontrola wewnętrzna – zintegrowana struktura ramowa – (COSO I)*, PIKW 2008.
- Kałużny S.: *Kontrola wewnętrzna – teoria i praktyka*, PIKW 2016.
- *Auditing and Assurance Services – An Integrated Approach*, Arens, Elder, Beasley 2016.
- Maciejewska I.: *Wpływ rozwoju technologii informatycznych na praktykę badania sprawozdań finansowych zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej*, Materiały pokonferencyjne XII Doroczna Konferencja Audytingu KIBR, Warszawa 2011.
- Skalowalność MSRF oraz MSKJ 1 kluczem efektywnie przeprowadzonego badania. Seminarium, Warszawa, 07.11.2013 r. (www.pibr.org.pl).

Moduł 9.2017.AR.8

Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Nabycie przez uczestników wiedzy na temat wyzwań i celów zrównoważonego rozwoju, które mają swoje przełożenie na budowę trwałej wartości firmy.
- Zwiększenie wiedzy uczestników na temat związku pomiędzy globalnymi wyzwaniami zrównoważonego rozwoju a zarządzaniem wpływami społecznymi i środowiskowymi przedsiębiorstwa.
- Podniesienie poziomu wiedzy uczestników z zakresu kluczowych praktyk zarządzania organizacją z perspektywy odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju, które przyczyniają się do transparentności i zwiększania skuteczności zarządzania ryzykiem.
- Rozwinięcie wśród uczestników wiedzy o kluczowych z perspektywy zarządzania CSR w przedsiębiorstwie normach i standardach.
- Nabycie przez uczestników wiedzy na temat obszarów wdrażania zasad i praktyk odpowiedzialnego biznesu przez przedsiębiorstwa.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin: 4 godziny z bloku rachunkowość i 4 godziny z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Wyjaśnienie głównych założeń i praktycznego wymiaru pojęć: zrównoważony rozwój oraz odpowiedzialny biznes: <ul style="list-style-type: none"> – definicja zrównoważonego rozwoju i zakres pojęcia, – definicja CSR (odpowiedzialnego biznesu) i zakres pojęcia, – związek pomiędzy pojęciami i ich rola w działalności gospodarczej.
2.	Fundamentalne praktyki odpowiedzialnego biznesu	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnienie praktycznego wymiaru koncepcji odpowiedzialnego biznesu i obszarów wdrażania CSR na przykładzie praktyk firm i podejścia do raportowania ich wpływu społecznego, gospodarczego lub środowiskowego: <ul style="list-style-type: none"> – 2 fundamentalne praktyki odpowiedzialnego biznesu, – przykłady dialogu z interesariuszami i jego rola w zarządzaniu firmą z perspektywy CSR, – analiza wpływu społecznego i gospodarczego przedsiębiorstwa – przykłady, – obszary wdrażania zasad i praktyk CSR – przykłady.

Zrównoważony rozwój i odpowiedzialny biznes – kluczowe założenia, normy, standardy oraz zarządzanie ryzykami

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
3.	Kluczowe normy i standardy	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie i krótkie omówienie zakresu kluczowych norm i standardów odpowiedzialnego biznesu i zrównoważonego rozwoju, a także wytycznych regulatorów istotnych dla firm prowadzących działalność gospodarczą w Polsce.
4.	Praktyki odpowiedzialnego biznesu a zarządzanie ryzykiem	<ul style="list-style-type: none"> Wskazanie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień) na konieczność monitoringu i zarządzania przez przedsiębiorstwa ryzyk pozafinansowych: <ul style="list-style-type: none"> – definicja ryzyka, – grupy ryzyk, – wyzwania zrównoważonego rozwoju a zarządzanie ryzykiem w firmie – przykłady, – raportowanie CSR wg GRI G4 a zagadnienie zarządzania ryzykiem w prowadzeniu działalności biznesowej.
5.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.:Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Implementation Manual (GRI G4), GRI 2013.
- Reporting Standard Principles and Disclosure (GRI G4), GRI 2013.
- Informator – „Krajowa Izba Biegłych Rewidentów odpowiedzialny partner dla biznesu” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Standard GRI G4 w wersji polskiej (podręcznik stosowania wytycznych oraz zasady raportowania i wskaźniki) (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Przewodnik po raportowaniu niefinansowym (https://www.miiir.gov.pl/media/15933/MG_CSRRaport_WEB_6.pdf).
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Rola biegłych rewidentów w weryfikacji informacji niefinansowych (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Jak zapewnić wysoką jakość i spójność sprawozdawczości (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).

Moduł 10.2017.AR.16

Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Nabycie wiedzy w zakresie systemu GRI G4 oraz jego elementów składowych.
- Nabycie wiedzy w zakresie zasad raportowania danych niefinansowych przy aplikacji standardu GRI G4.
- Umiejętność zastosowania zasad dotyczących treści w praktyce.
- Zrozumienie procesu raportowania wg wytycznych GRI G4 oraz wpływu tego procesu na weryfikację raportu.
- Nabycie wiedzy w zakresie doboru wskaźników GRI G4.
- Rozwinięcie wiedzy w zakresie poszczególnych grup wskaźników (środowiskowych, społecznych, ekonomicznych).
- Poznanie relacji między obszarami ujawniania danych, wynikającymi z dyrektywy 2014/95/UE a obszarami standardu GRI G4.
- Znajomość usług GRI w zakresie podnoszenia wiarygodności raportu.
- Wzrost wiedzy na temat zaleceń GRI w zakresie weryfikacji raportów.
- Umiejętność wskazania podstawowych różnic pomiędzy raportowaniem finansowym, niefinansowym oraz zintegrowanym.
- Relacje GRI w stosunku do innych standardów CSR oraz standardów raportowania niefinansowego.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin, 8 godzin z bloku rachunkowość i 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Wyjaśnienie definicji, genezy i trendów raportowania niefinansowego. • Geneza i terminy związane z raportowaniem niefinansowym. • Rozwój raportowania niefinansowego. • Trendy raportowania niefinansowego.
2.	System GRI a inne standardy raportowania	<ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne GRI – główne założenia. • GRI a inne systemy raportowania niefinansowego. • GRI a dyrektywa 2014/95/UE.
3.	Składowe systemu GRI	GRI G4 – struktura wytycznych i elementy składowe <ul style="list-style-type: none"> • Zasady GRI. • Wskaźniki GRI. • Poziomy aplikacji. • Suplementy sektorowe. • Przykłady raportów GRI.

Zasady i proces raportowania danych niefinansowych wg standardu GRI G4

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
4.	Proces raportowania przy aplikacji standardu GRI G4	Etapy procesu raportowania wg GRI G4 <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie do procesu raportowania. • Główne etapy procesu raportowania.
5.	Weryfikacja raportu niefinansowego – wyzwania	<ul style="list-style-type: none"> • Usługi GRI w zakresie podnoszenia wiarygodności raportu niefinansowego. • Wytyczne GRI w zakresie weryfikacji raportu niefinansowego. • Praktyka weryfikacji raportów niefinansowych na polskim rynku. • Trendy w zakresie weryfikacji raportów niefinansowych.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Implementation Manual (GRI G4), GRI 2013.
- Reporting Standard Principles and Disclosure (GRI G4), GRI 2013.
- Informator – „Krajowa Izba Biegłych Rewidentów odpowiedzialny partner dla biznesu” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Standard GRI G4 w wersji polskiej (podręcznik stosowania wytycznych oraz zasady raportowania i wskaźniki) (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Przewodnik po raportowaniu niefinansowym (http://www.mii.gov.pl/media/15933/MG_CSR_raport_WEB_6.pdf).
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Rola biegłych rewidentów w weryfikacji informacji niefinansowych (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Stanowisko FEE: Dyrektywa UE w sprawie ujawniania danych niefinansowych i informacji na temat różnorodności. Jak zapewnić wysoką jakość i spójność sprawozdawczości (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).

Moduł 11.2017.R.24

Konsolidacja sprawozdań finansowych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Poszerzenie wiedzy z zakresu przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą o rachunkowości i MSSF.
- Przedstawienie procesu przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego w oparciu o szereg przykładów korekt i wyłączeń konsolidacyjnych wprowadzanych w kolejnych latach obrotowych.
- Wypracowanie wśród uczestników szkolenia umiejętności ustalania korekt konsolidacyjnych wprowadzanych do wybranych elementów sprawozdania poprzez samodzielne rozwiązywanie przykładów podsumowujących omawiane zagadnienia.
- Identyfikacja najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości związanych z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i ustaleniem korekt konsolidacyjnych.
- Omówienie zakresu i formy dokumentacji konsolidacyjnej.

Uwagi szczegółowe

- Uczestnicy szkolenia powinni zapoznać się z aktami prawnymi dotyczącymi przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Prowadzący, w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie, powinien przedstawić praktyczne aspekty związane z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i wyliczeniem korekt konsolidacyjnych.
- Poprzez warsztatowy charakter szkolenia, rozwiązywanie przykładów w trakcie szkolenia uczestnicy powinni rozszerzyć wiedzę z zakresu konsolidacji.
- Prowadzący powinien zwrócić szczególną uwagę na dane źródłowe niezbędne do ustalania korekt konsolidacyjnych, prawidłowość i kompletność dokumentacji konsolidacyjnej, obowiązki jednostki dominującej i jednostek zależnych w zakresie przygotowania sprawozdania skonsolidowanego.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 24 godziny z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Konsolidacja sprawozdań finansowych		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie Podstawowe zasady konsolidacji zgodnie z ustawą o rachunkowości	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Omówienie podstawowych definicji jednostek objętych konsolidacją, wyceną metodą praw własności, wyłączeń z obowiązku sporządzania sprawozdań skonsolidowanych, wyłączeń jednostek z konsolidacji, obowiązków jednostki dominującej i jednostek zależnych w zakresie konsolidacji.
2.	Podstawowe zasady konsolidacji metodą pełną	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie podstawowych założeń konsolidacji metodą pełną.
3.	Konsolidacja metodą pełną – korekty związane z utworzeniem jednostki zależnej	<ul style="list-style-type: none"> • Przetawienie korekt i wyłączeń związanych z utworzeniem przez jednostkę dominującą jednostki zależnej: <ul style="list-style-type: none"> – objęcie udziałów lub akcji gotówką, – objęcie udziałów lub akcji aportem, – zasady ustalania kapitału mniejszości.
4.	Konsolidacja metodą pełną – korekty związane z nabyciem udziałów w jednostkach zależnych	<ul style="list-style-type: none"> • Przetawienie korekt i wyłączeń związanych z nabyciem przez jednostkę dominującą udziałów w jednostce zależnej: <ul style="list-style-type: none"> – ustalenie korekt na dzień nabycia i w latach następnych, – wyliczenie wartości firmy, ujemnej wartości firmy, kapitału mniejszości.
5.	Wartość godziwa na dzień przejęcia kontroli	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie zasad ustalania wartości godziwej aktywów netto jednostek zależnych na dzień przejęcia kontroli i w latach następnych.
6.	Odpisy wartości firmy i ujemnej wartości firmy	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady ustalania odpisów amortyzacyjnych i aktualizujących wartość firmy i ujemną wartość firmy.
7.	Zmiany udziału w jednostkach zależnych	<ul style="list-style-type: none"> • Przetawienie korekt i wyłączeń związanych z: <ul style="list-style-type: none"> – podwyższeniem kapitału podstawowego w jednostkach zależnych (gotówka/aport), – zakupem dodatkowych udziałów w jednostkach zależnych.
8.	Konsolidacja metodą pełną – eliminacje transakcji w ramach grupy kapitałowej	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie zasad ustalania i eliminowania transakcji pomiędzy jednostkami objętymi konsolidacją: <ul style="list-style-type: none"> – dywidend, – należności i zobowiązań, – przychód i kosztów, – niezrealizowanych zysków i strat na sprzedaży składników majątku (zapasów i środków trwałych).
9.	Sprzedaż udziałów w jednostkach zależnych	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady ustalania skonsolidowanego wyniku na sprzedaży całości lub części udziałów w jednostkach zależnych, wprowadzania korekt związanych ze sprzedażą do poszczególnych elementów sprawozdania.

Konsolidacja sprawozdań finansowych		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
10.	Zagraniczne jednostki zależne	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie zasad przeliczania sprawozdania finansowego zagranicznej jednostki zależnej, ustalenie różnic kursowych z przeliczenia kapitału własnego.
11.	Konsolidacja metodą proporcjonalną	<ul style="list-style-type: none"> Omówienie podstawowych zasad konsolidacji metodą proporcjonalną, ustalania korekt związanych z utworzeniem i nabyciem udziałów w jednostkach współzależnych.
12.	Wycena udziałów metodą praw własności	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawienie zasad wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych metodą praw własności w kolejnych latach obrotowych, ustalenie wartości firmy, ujemnej wartości firmy, rozliczenie zakupu dodatkowych udziałów w jednostkach stowarzyszonych, ustalenie wyniku na sprzedaży udziałów w tych jednostkach.
13.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Zbiór zadań nt. *Konsolidacja sprawozdań finansowych*

Autor: Artur Raciński

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe – **rekomendowane**

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 676).
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 1 „Rachunek przepływów pieniężnych”.
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 2 „Podatek dochodowy”.
- Krajowy Standard Rachunkowości nr 4 „Utrata wartości aktywów”.
- MSSF 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”.
- MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”.
- MSR 36 „Utrata wartości aktywów”.
- Raciński A.: *Konsolidacja sprawozdań finansowych*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2015.
- „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017.

Moduł 12.2017.A.16

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Usystematyzowanie wiedzy z zakresu weryfikacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Przedstawienie procesu planowania badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz weryfikacji najczęściej występujących korekt i wyłączeń konsolidacyjnych.
- Wypracowanie wśród uczestników szkolenia umiejętności ustalania korekt konsolidacyjnych wprowadzanych do wybranych elementów sprawozdania poprzez samodzielne rozwiązywanie przykładów podsumowujących omawiane zagadnienia.
- Identyfikacja najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości związanych z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i ustaleniem korekt konsolidacyjnych.
- Omówienie zakresu i formy dokumentacji konsolidacyjnej jednostek dominujących oraz dokumentacji z badania sprawozdania skonsolidowanego.

Uwagi szczegółowe

- Uczestnicy szkolenia powinni zapoznać się z aktami prawnymi dotyczącymi przygotowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, a także Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej.
- Prowadzący, w oparciu o swoją wiedzę i doświadczenie, powinien przedstawić praktyczne aspekty związane z przygotowaniem sprawozdania skonsolidowanego i wyliczeniem korekt konsolidacyjnych, weryfikacją prawidłowości ustalania i wprowadzania korekt konsolidacyjnych.
- Prowadzący powinien zwrócić szczególną uwagę na dane źródłowe niezbędne do ustalania korekt konsolidacyjnych, prawidłowość i kompletność dokumentacji konsolidacyjnej, a także na prawidłowość i kompletność dokumentacji z badania sprawozdania skonsolidowanego.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie Cel i zakres badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Omówienie podstawowych założeń dotyczących badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zakresu jednostek objętych konsolidacją, organizacji procesu konsolidacji, obowiązków jednostki dominującej i jednostek podporządkowanych związanych z przygotowaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
2.	Planowanie badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawienie planowania badania sprawozdania skonsolidowanego po raz pierwszy, a także w kolejnych latach obrotowych. • Oświadczenia i wskazówki dla innych biegłych rewidentów badających sprawozdania finansowe jednostek podporządkowanych.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
3.	Charakterystyka i badanie podstawowych korekt i wyłączeń konsolidacyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie najczęściej występujących korekt i wyłączeń konsolidacyjnych dotyczących m.in.: <ul style="list-style-type: none"> – utworzenia i nabycia jednostek zależnych, – ustalenia wartości godziwej, – wartości firmy, ujemnej wartości firmy, kapitału mniejszości, – wyceny udziałów metodą praw własności, – przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek podporządkowanych, – podwyższenia kapitału podstawowego, zakupu dodatkowych udziałów, – eliminacji niezrealizowanych zysków i strat, należności i zobowiązań oraz przychodów i kosztów pod kątem ich weryfikacji oraz najczęściej występujących błędów i nieprawidłowości.
	Zdarzenia po dniu bilansowym	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienia prac związanych ze sprawdzeniem zdarzeń, które wystąpiły po dniu bilansowym.
5.	Zakończenie badania – opinia i raport z badania sprawozdania skonsolidowanego	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie prac związanych z zakończeniem i podsumowaniem badania sprawozdania skonsolidowanego, dokumentacją z badania tego sprawozdania oraz podstawowych elementów opinii i raportu z badania sprawozdania skonsolidowanego.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego*

Autor: Tomasz Zielke

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 września 2009 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki, zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji skonsolidowanych sprawozdań finansowych grup kapitałowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 676).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej: (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu..

Moduł 13.2017.R.8

Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Nabywanie przez uczestników wiedzy i umiejętności w zakresie posługiwania się podstawowymi narzędziami rachunku zmian wartości pieniądza w czasie; znajomości rachunku rent, tj. metod wyceny ciągu płatności; sporządzanie planów spłaty kredytów; porównywanie inwestycji finansowych; interpretacja ekonomiczna i finansowa uzyskanych wyników.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu teorii zarządzania portfelem inwestycyjnym w celu zbudowania solidnych podstaw do samodzielnej pracy nad wyznaczaniem odpowiednich stóp dyskontowych oraz stóp kapitalizacji.
- Uczestnicy powinni uświadomić sobie znaczenie stosowanych narzędzi z zakresu wartości pieniądza w czasie, a także konsekwencji ich nieprawidłowego stosowania oraz interpretacji.

Uwagi szczegółowe

- Należy zwrócić szczególną uwagę na praktyczne aspekty dotyczące teoretycznych podstaw szacowania kosztu kapitału własnego i obcego oraz konsekwencje ich marginalizowania.
- Uczestnicy powinni samodzielnie pogłębiać otrzymaną w trakcie szkolenia wiedzę z zakresu statystycznej analizy danych.
- Prowadzący powinien przekonać uczestników do dalszego doskonalenia wiedzy w zakresie wnioskowania statystycznego.
- W przypadku modułów z wyceny przedsiębiorstw, tj. 13.2017.R.8, 14.2017.AR.16 oraz 15.2017.R.16 rekomenduje się uczestnikom udział w szkoleniach z zachowaniem odpowiedniej kolejności, czyli zgodnie z numeracją modułów.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie Podstawy teorii wartości pieniądza w czasie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Oprocentowane proste, składane, ciągłe; dyskonto; efektywna, nominalna stopa procentowa; wartość pieniądza w czasie; inflacja. • Czasowa struktura stóp procentowych.
2.	Rachunek rent	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnienie koncepcji oraz reguł stosowania: renty proste, ciągłe, renty z góry, z dołu, wartość renty w czasie, renta wieczysta.
3.	Mechanika spłaty długu	<ul style="list-style-type: none"> • Elementy koncepcji zarządzania długiem ze szczególnym uwzględnieniem aspektu spłaty: <ul style="list-style-type: none"> – zasady, – schematy spłaty.

Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
4.	Matematyka obligacji	<ul style="list-style-type: none"> Podstawowe zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> – oprocentowanie obligacji, – obligacje kuponowe i zero kuponowe, – zwrot do wykupu (Yield to Maturity), – zależność między ceną/wartością obligacji a rynkową stopą dochodu.
5.	Elementy teorii zarządzania portfelem inwestycyjnym	<ul style="list-style-type: none"> Elementy koncepcji zarządzania portfelem ze szczególnym uwzględnieniem modelu wyceny aktywów kapitałowych (CAPM): <ul style="list-style-type: none"> – teoria portfela Markowitza, – wariancje, korelacje i kowariancje, – granica efektywności, – model CAPM i jego zastosowanie przy wycenie.
6.	Podstawy statystycznej analizy danych	<ul style="list-style-type: none"> Prosta regresja liniowa – model i estymacja parametrów.
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wycena przedsiębiorstw – etap I: Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw – matematyka finansowa*

Autor: Marcin Pęksyk

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

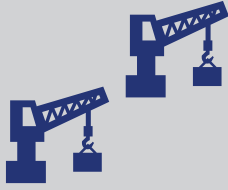
Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe - **rekomendowane**

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Jajuga K., Jajuga T.: *Inwestycje*, PWN, Warszawa 2008.
- Klimkowska J., Podgórska M.: *Matematyka Finansowa*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012.

Moduł 14.2017.AR.16

Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności dokonywania właściwego doboru metod wyceny (z uwzględnieniem celu wyceny, regulacji formalnoprawnych, zasobu materiałów informacyjnych i wymogów poprawności).
- Nabycie przez uczestników wiedzy i umiejętności z zakresu sporządzania wyceny przedsiębiorstw, stosując metody majątkowe, dochodowe lub inne adekwatne do sytuacji.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu analizowania i testowania racjonalności założeń wyceny przedsiębiorstw w perspektywie różnych podejść do wyceny.
- Uczestnicy powinni uświadomić sobie znaczenie stosowanych podejść w wycenie przedsiębiorstw, a także konsekwencji ich nieprawidłowego stosowania oraz interpretacji.
- Uczestnicy powinni nabyć umiejętność formułowania własnych testów racjonalności założeń w wycenie przedsiębiorstw.

Uwagi szczegółowe

- Należy zwrócić szczególną uwagę na praktyczne aspekty dotyczące metodyki szacowania kosztu kapitału własnego i obcego oraz konsekwencje stosowania dodatkowych premii za ryzyko.
- Uczestnicy powinni samodzielnie pogłębiać otrzymaną w trakcie szkolenia wiedzę z zakresu metod prognozowania przepływów pieniężnych.
- Prowadzący powinien przekonać uczestników do dalszego doskonalenia wiedzy w zakresie mikro- i makroekonomicznych aspektów funkcjonowania przedsiębiorstw.
- W przypadku modułów z wyceny przedsiębiorstw, tj. 13.2017.R.8, 14.2017.AR.16 oraz 15.2017.R.16 rekomenduje się uczestnikom udział w szkoleniach z zachowaniem odpowiedniej kolejności, czyli zgodnie z numeracją modułów.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin: 8 z bloku rachunkowość, 8 z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie do wyceny przedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Wstęp w oparciu o następujące zagadnienia: <ul style="list-style-type: none"> – standardy wartości, – cel wyceny, podstawa wyceny, data wyceny, – podejścia do szacowania wartości, – elementy raportu z wyceny przedsiębiorstwa według Specjalistycznego Krajowego Standardu Wyceny „Ogólne Zasady Wyceny Przedsiębiorstw”.
2.	Przygotowanie/pozyskiwanie danych do wyceny oraz ich analiza i prezentacja	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe elementy procesu pozyskiwania danych: <ul style="list-style-type: none"> – wywiady, – źródła internetowe, – publikacje specjalistyczne, – analiza i prezentacja wyników badań.

Wycena przedsiębiorstw – etap II: metody wyceny i rewizji		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
3.	Analiza sprawozdań finansowych oraz ryzyk	<ul style="list-style-type: none"> Wycena a rewizja – podstawowe różnice.
4.	Podjęcie dochodowe	<ul style="list-style-type: none"> Podstawy mikroekonomiczne podejścia dochodowego. Prognozowanie sprawozdań finansowych. Prognozowanie przepływów jako elementu wyceny metodą przychodów (MSUA 3400, KSR 4). Testowanie racjonalności założeń dotyczących wartości rezydualnej.
5.	Koszt kapitału/stopy zwrotu	<ul style="list-style-type: none"> Model CAPM. Metoda składania kosztu kapitału (Built-up Model). Dobór stóp wolnych od ryzyka. Premia za ryzyko rynkowe. Premia za ryzyko specyficzne. Koszt kapitału na rynkach prywatnych.
6.	Podjęcie rynkowe (porównawcze)	<ul style="list-style-type: none"> Metoda rynkowa. Metoda oparta na cenie nabycia.
7.	Podjęcie kosztowe	<ul style="list-style-type: none"> Metoda hybrydowa. Metoda odtworzeniowa. Metoda kosztów zastąpienia. Metoda likwidacyjna.
8.	Dyskonta, premie i inne korekty	<ul style="list-style-type: none"> Racjonalność stosowania premii i dyskont w szacowaniu wartości przedsiębiorstwa.
9.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zagadnienia sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wycena przedsiębiorstw – etap II: Metody wyceny i rewizji*

Autor: Marcin Pęksyk

Wydawca: CE PIBR 2017

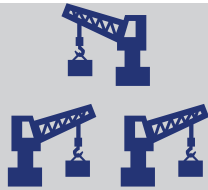
Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe – **rekomendowane**

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Powszechne Krajowe Zasady Wyceny, Krajowy Standard Wyceny Specjalistyczny „Ogólne zasady wyceny przedsiębiorstw”, Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 „Wycena wartości godziwej”.
- Krajowy Standard Rachunkowości Nr 4 „Utrata wartości aktywów”.
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej 3400 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3400 (IAASB) „Sprawdzanie Prognozowanych Informacji Finansowych”.
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej 540 „Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień” w wersji obowiązującej od 15 stycznia 2009 roku.
- Abrams J.B.: *Quantitative Business Valuation: A Mathematical Approach for Today's Professionals*, John Wiley and Sons, Hoboken 2010.
- MSSF 13 – ustalenie wartości godziwej. Nienotowane instrumenty kapitałowe mieszczące się w zakresie MSSF 9 - instrumenty finansowe, Przykłady ilustrujące, IFRS Foundation, grudzień 2012 r. (aktualizacja w lutym 2013 r.) (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- *Prospective Financial Information Guide*, American Institute of Certified Public Accountants, Inc., New York 2017.
- Hitchner J. R.: *Financial Valuation: Applications and Models*, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2017.
- Panfil M.: *Wycena biznesu w praktyce. Metody. Przykłady*, POLTEXT 2009.
- Panfil M., Szablewski A.: *Wycena przedsiębiorstwa. Od teorii do praktyki*, POLTEXT 2011.
- Panfil M., Szablewski A.: *Dylematy wyceny przedsiębiorstwa*, POLTEXT 2013.
- Pratt S.P., Grabowski R.J.: *Cost of Capital: Applications and Examples*, John Wiley and Sons, Hoboken 2014.
- Trugman G. R., *Understanding Business Valuation: A Practical Guide to Valuing Small to Medium Sized Businesses*, American Institute of Certified Public Accountants, Inc., New York 2014.
- Zarzecki D., *Współczesne wyzwania wyceny przedsiębiorstw*, Zarzecki Lasota i Wspólnicy, Szczecin 2013.

Moduł 15.2017.R.16

Wycena przedsiębiorstw – etap III:

Wycena aktywów – teoria i warsztat

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Wypracowanie wśród uczestników umiejętności dokonywania właściwego doboru metod wyceny aktywów ze szczególnym uwzględnieniem składników wartości niematerialnych.
- Nabycie przez uczestników wiedzy i umiejętności z zakresu analizowania raportów z wyceny aktywów przy zastosowaniu podejścia kosztowego, porównawczego, dochodowego lub innego adekwatnego do sytuacji.
- Podniesienie poziomu wiedzy z zakresu analizowania i testowania racjonalności założeń przyjmowanych w wycenie aktywów, zwłaszcza niematerialnych, w kontekście różnych podejść do wyceny.
- Uczestnicy szkolenia powinni rozumieć pojęcia z zakresu identyfikacji i wyceny składników wartości niematerialnych.

Uwagi szczegółowe

- Należy zwrócić szczególną uwagę na praktyczne aspekty dotyczące oszacowania kosztu kapitału w podejściu dochodowym oraz konieczności zachowania równowagi WACC/ WARA.
- W przypadku modułów z wyceny przedsiębiorstw, tj. 13.2017.R.8, 14.2017.AR.16 oraz 15.2017.R.16 rekomenduje się uczestnikom udział w szkoleniach z zachowaniem odpowiedniej kolejności, czyli zgodnie z numeracją modułów.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie do wyceny aktywów	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Wycena aktywów jako odrębne zlecenie. • Wycena aktywów w kontekście alokacji ceny nabycia – WACC vs. WARA.
2.	Identyfikacja i wycena aktywów materialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Podejście kosztowe. • Podejście rynkowe. • Podejście dochodowe.
3.	Identyfikacja i wycena składników wartości niematerialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Źródła informacji. • Udział specjalistów zewnętrznych z poszczególnych dziedzin w wycenie aktywów. • Zespoły interdyscyplinarne.
4.	Identyfikacja i wycena składników wartości niematerialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywa niematerialne związane z technologią. • Aktywa niematerialne związane z zawartymi umowami. • Aktywa niematerialne związane z klientami. • Aktywa niematerialne związane z marketingiem. • Aktywa niematerialne związane z dziełami sztuki i twórczości. • Aktywa niematerialne związane ze zorganizowaną i wykształconą siłą roboczą.
5.	Wyznaczanie pozostałego okresu użyteczności ekonomicznej (RUL) aktywów niematerialnych	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawy mikroekonomiczne wyznaczania RUL. • Współpraca z kadrą menedżerską.
6.	Identyfikacja wartości firmy (goodwill)	<ul style="list-style-type: none"> • Spory wokół definicji wartości firmy (goodwill). • Identyfikacja źródeł wartości kształtujących wartość firmy (goodwill).
7.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (komplet materiałów) nt. *Wycena przedsiębiorstw – etap III: Wycena aktywów – teoria i warsztat*

Autor: Marcin Pęksyk

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe – **rekomendowane**

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Powszechne Krajowe Zasady Wyceny, Krajowy Standard Wyceny Specjalistyczny „Ogólne zasady wyceny przedsiębiorstw”, Polska Federacja Stowarzyszeń Rzeczoznawców Majątkowych.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 13 „Wycena wartości godziwej”.
- Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 3 „Połączenia jednostek gospodarczych”.
- Międzynarodowy Standard Rachunkowości 38 „Wartości niematerialne”.
- Krajowy Standard Rachunkowości Nr 4 „Utrata wartości aktywów”.
- Krajowy Standard Rewizji Finansowej 3400 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Atestacyjnych 3400 (IAASB) „Sprawdzanie Prognozowanych Informacji Finansowych”.
- Międzynarodowy Standard Rewizji Finansowej 540 „Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień” w wersji obowiązującej od 15 stycznia 2009 roku.
- Międzynarodowy Standard Wyceny 210 „Wartości niematerialne i prawne” [w:] IVSC, *Międzynarodowe Standardy Wyceny. PFSRM 2011*.
- Catty J.P.: *The professional's guide to fair value: the future of financial reporting*, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2012.
- International Valuation Standard 210 Intangible Assets, International Valuation Standards 2017, International Valuation Standards Council.
- Technical Information Paper 3, The Valuation of Intangible Assets, International Valuation Standards Council 2012.
- *Guide to Fair Value under IFRS* [red. J.P. Catty], John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2010.
- Hitchner J.R.: *Financial Valuation: Applications and Models*, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2006.
- Panfil M.: *Wycena biznesu w praktyce. Metody. Przykłady*, POLTEXT 2009.
- Panfil M., Szablewski A.: *Wycena przedsiębiorstwa. Od teorii do praktyki*, POLTEXT 2011.
- Panfil M., Szablewski A.: *Dylematy wyceny przedsiębiorstwa*, POLTEXT 2013.
- Pratt S.P., Grabowski R.J.: *Cost of Capital: Applications and Examples*, John Wiley and Sons, Hoboken 2014.
- Pratt S.P., Niculita A.V.: *Valuing a Business. The Analysis and Appraisal of Closely Held Companies*. McGraw-Hill Companies, Inc 2008.
- Reilly R., Schweihs Jr. R.: *Guide to Intangible Asset Valuation*, American Institute of Certified Public Accountants, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2017.
- Reilly R., Schweihs Jr. R.: *Valuing Intangible Assets*. McGraw-Hill 1998.
- Salinas G. *The International Brand Valuation Manual: A complete overview and analysis of brand valuation techniques, methodologies and applications*, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2009.
- Schweihs Jr., R., Reilly R.: *The Handbook Of Business Valuation And Intellectual Property Analysis*, McGraw-Hill Professional 2004.
- Smith G.V., Parr R. L.: *Intellectual Property: Valuation, Exploitation, and Infringement Damages*, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2005.
- Smith G.V., Richey S.M.: *Trademark Valuation: A Tool for Brand Management*, 2nd Edition, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2014.
- Zyla M.L.: *Fair Value Measurement: Practical Guidance and Implementation*, John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey 2012.

Moduł 16.2017.AR.16 Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań dotyczących funkcjonowania banków spółdzielczych.
- Zapoznanie uczestników z wzorcowym bankowym planem kont oraz zasadami rachunkowości banków.
- Zapoznanie uczestników z definicjami, zasadami ujęcia, wyceny oraz obowiązkami w zakresie ujawnień w sprawozdaniach finansowych banków spółdzielczych, w tym w szczególności w zakresie dotyczącym kredytów i pożyczek (wraz z rezerwami celowymi), papierów wartościowych oraz rachunków bankowych.
- Zapoznanie uczestników z praktycznymi aspektami ujmowania przychodów i kosztów z tytułu odsetek, przychodów z tytułu prowizji i opłat dotyczących poszczególnych rodzajów transakcji oraz zasadami tworzenia i rozwiązywania rezerw celowych na kredyty.
- Identyfikacja potencjalnych obszarów ryzyka działalności banków spółdzielczych, w tym: ryzyka kredytowego, stopy procentowej, płynności oraz wypłacalności.
- Omówienie specyfiki badania sprawozdań finansowych banków spółdzielczych.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin: 8 z bloku rachunkowość i 8 z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Omówienie stanu prawnego w zakresie istniejących uregulowań dotyczących funkcjonowania banków spółdzielczych.
2.	Wzorcowy bankowy plan kont oraz szczególne zasady rachunkowości banków spółdzielczych	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnienie specyfiki rachunkowości banków spółdzielczych: <ul style="list-style-type: none"> – przedstawienie wzorcowego bankowego planu kont, – przedstawienie szczególnych zasad rachunkowości banków spółdzielczych, – zapoznanie z definicjami, zasadami klasyfikacji i ujęcia oraz wyceny: kredytów i pożyczek, aktywów do zbycia, papierów wartościowych, przyjętych zabezpieczeń, – zapoznanie z zasadami ewidencji zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, – wskazanie zasad ujmowania przychodów i kosztów działalności banku spółdzielczego, – przedstawienie zasad ewidencji zobowiązań udzielonych i otrzymanych na kontach pozabilansowych.
3.	Zakres ujawnień w sprawozdaniach finansowych banków spółdzielczych	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień): <ul style="list-style-type: none"> – ujawnień aktywów i pasywów w bilansie banku spółdzielczego, – ujawnień przychodów i kosztów działalności w rachunku zysków i strat banku spółdzielczego, – zasad sporządzania zestawienia zmian w kapitale własnym banku spółdzielczego, – zasad sporządzania rachunku przepływów pieniężnych banku spółdzielczego, – ujawnień w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego banku spółdzielczego.
4.	Identyfikacja i analiza ryzyka działalności banku spółdzielczego	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazanie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień) zasad identyfikacji potencjalnych obszarów ryzyka działalności banku spółdzielczego, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – ryzyka kredytowego, – stopy procentowej, – płynności, – wypłacalności.
5.	Badanie jakości aktywów banku spółdzielczego	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie (z wykorzystaniem przykładowych zagadnień) udokumentowania badania: <ul style="list-style-type: none"> – prawidłowej ewidencji, klasyfikacji i wyceny kredytów i pożyczek oraz papierów wartościowych, – zasad tworzenia rezerw celowych na kredyty i pożyczki oraz odpisów aktualizujących wartość papierów wartościowych, – zasad monitorowania przez bank wyceny przyjętych zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerw celowych na kredyty i pożyczki.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiał szkoleniowy dla słuchaczy (skrypt, prezentacja) nt. *Specyfika rachunkowości i rewizji finansowej banków spółdzielczych*

Autor: Regina Frąckowiak

Wydawca: CE PIBR 2018 - aktualizacja

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 329 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 11 sierpnia 2011 r. w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków (Dz.U. Nr 181, poz. 1082 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz.U. z 2015 r. poz. 2066 ze zm.).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 277).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo Bankowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1876 z późn. zm.).
- Ustawa z 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1560 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 613).
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1937 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz.U. z 2017 r. poz. 1007, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 1278),
- Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1528 z późn. zm.).
- Uchwały i rekomendacje Komisji Nadzoru Finansowego dla sektora bankowego.
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania wprowadzone uchwałą nr 2783/52/2015 KRBR z dnia 10 lutego 2015 r. (z późn. zm.) oraz uchwałą nr 1153/28/2017 KRBR z dnia 4 lipca 2017 r. (<https://www.pibr.org.pl>).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.

Moduł 17.2017.AR.8

Aktualizacja wiedzy z zakresu prawa podatkowego

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie zmian w prawie podatkowym w zakresie podatku CIT, PIT, VAT i innych podatków obowiązujących polskie podmioty gospodarcze.
- Uzyskana wiedza powinna się przełożyć na praktyczną umiejętność biegłego rewidenta w zakresie oceny dostosowania systemów ewidencyjnych do aktualnych wymogów prawa podatkowego oraz konsekwencji zmian prawa podatkowego na sprawozdanie finansowe.
- Uzyskana wiedza powinna umożliwić biegłemu rewidentowi identyfikowanie potencjalnych ryzyk związanych z brakiem odpowiedniego przygotowania klientów do wdrożenia zmian prawa podatkowego.

Uwagi szczegółowe

- Szkolenie zakłada zaawansowany poziom wiedzy z zakresu obowiązującego prawa podatkowego, brak podstaw może spowodować, że informacje o zmianach będą niezrozumiałe, a w efekcie szkolenie okaże się nieefektywne.
- Prowadzący powinien być w stanie wyjaśnić przyczyny zmian oraz zachęcać uczestników szkolenia do dyskusji o zasadności tych zmian i ich praktycznych skutkach.
- Szkolenie nie powinno bazować wyłącznie na przekazaniu uczestnikom „suchych” przepisów. Szkolenie powinno być w miarę możliwości ilustrowane przykładami uwzględniającymi polskie realia gospodarcze, koncentrując się na najważniejszych i najbardziej aktualnych tematach.

Czas trwania szkolenia i zakres tematyczny zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin: 4 godziny z bloku rachunkowość i 4 godziny z bloku rewizja finansowa.
- Szkolenie powinno obejmować swoim zakresem ostatnie zmiany w przepisach podatkowych (CIT, PIT, VAT i inne).
- Szkolenie powinno także uwzględniać tematy podatkowe, które z różnych względów stanowią w danym roku przedmiot „gorącej” dyskusji publicznej lub rodzą istotne wątpliwości interpretacyjne.
- Szkolenie powinno koncentrować się na tych zmianach, które mogą mieć istotny wpływ na sprawozdania finansowe za ubiegły i bieżący rok (wliczając w to podatek odroczony) oraz sposób ich badania.
- Organizator szkolenia odpowiada za opracowanie szczegółowego zakresu tematycznego i jego przedstawienie w ofercie szkoleniowej.
- Szkolenie powinno zakończyć się sprawdzianem wiadomości.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Podatki 2017. Najważniejsze zmiany VAT, CIT, PIT, Ordynacja podatkowa, ustawa KAS, praca zbiorowa
Wydawca: Rachunkowość-SKwP 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 800 z późn. zm.).
- Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 z późn. zm.).
- Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 200 z późn. zm.).
- Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992 r. (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 2343 z późn. zm.).
- Inne ustawy podatkowe, których dotyczą omawiane zmiany.

Moduł 18.2017.R.8

Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Omówienie ostatnich zmian w prawie bilansowym obowiązującym polskie podmioty gospodarcze.
- Omówienie najważniejszych praktycznych skutków wdrażanych zmian.
- Uzyskana wiedza powinna przełożyć się na praktyczną umiejętność biegłego rewidenta w zakresie oceny co do prawidłowego sporządzenia sprawozdań finansowych za lata 2017 oraz 2018 ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich zmian regulacyjnych.
- Uzyskana wiedza powinna także umożliwić biegłemu rewidentowi identyfikowanie potencjalnych ryzyk związanych z brakiem odpowiedniego przygotowania klientów do wdrożenia koniecznych zmian zasad rachunkowości.

Uwagi szczegółowe

- Szkolenie zakłada już dość zaawansowany poziom wiedzy zarówno z polskiego prawa bilansowego, jak i MSSF, gdyż brak podstaw może spowodować, że informacje o zmianach będą niezrozumiałe, a w efekcie szkolenie okaże się nieefektywne.
- W przypadku znacznej liczby zmian prowadzący powinien odpowiednio wyważyć i ograniczyć czas poświęcany na pomniejsze zmiany, a skoncentrować się na zmianach, które będą miały znaczący zakres oddziaływania na badane jednostki. Bardziej rozbudowane informacje mogą znaleźć się w uzupełniających materiałach szkoleniowych przygotowanych przez organizatora.
- Prowadzący powinien być w stanie wyjaśnić przyczyny zmian oraz zachęcać uczestników szkolenia do dyskusji o zasadności tych zmian i ich praktycznych skutkach z uwzględnieniem polskich realiów gospodarczych.
- Istotne jest usystematyzowanie zmian w MSSF pod kątem daty wejścia w życie i stanu ich zatwierdzenia do stosowania w UE. Stan ten powinien być odpowiednio zaktualizowany na moment prowadzenia szkolenia.
- Ponadto zaleca się, aby w ramach szkolenia prowadzący przekazał uczestnikom narzędzia do samodzielnego aktualizowania wiedzy o zmianach w MSSF, także tych dopiero planowanych (wskazanie odpowiednich stron internetowych, źródeł darmowych publikacji w Internecie itp.).

Czas trwania szkolenia i zakres tematyczny zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.
- Szkolenie powinno obejmować swoim zakresem ostatnie zmiany w krajowych i międzynarodowych regulacjach (MSSF) kształtujących polskie prawo bilansowe.
- Szkolenie powinno koncentrować się na tych zmianach, które mogą mieć istotny wpływ na sprawozdania finansowe za ubiegły i bieżący rok.
- Organizator szkolenia odpowiada za opracowanie szczegółowego zakresu tematycznego i jego przedstawienie w ofercie szkoleniowej.
- Szkolenie powinno zakończyć się sprawdzianem wiadomości.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Fałowski W., Frendzel M.: *Aktualizacja krajowego i międzynarodowego prawa bilansowego*
Wydawca: SKwP 2017

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Krajowe Standardy Rachunkowości.
- Stanowiska wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości.
- Rozporządzenia Komisji UE zatwierdzające odpowiednie zmiany w MSR/MSSF.
- Cykliczne publikacje Rady MSR zawierające najbardziej aktualne wersje MSSF, w szczególności:
  - International Financial Reporting Standards IFRS® *Consolidated without early application* (Blue Book),
  - International Financial Reporting Standards IFRS® (Red Book).
- Fałowski W.: *Zmiany w ustawie o rachunkowości wynikające z wdrożenia dyrektywy 2013/34/UE*, SKwP, Warszawa 2016.
- „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, Warszawa 2017.
- Raport EFRAG: *The EU endorsement status report* wg stanu bliskiego dnia realizacji szkolenia (<http://www.efrag.org/Endorsement>).

Moduł 19.2017.A.8

Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapewnienie bieżącej znajomości przepisów prawa w zakresie funkcjonowania biegłych rewidentów oraz firm audytorskich, oraz wykonywania innych usług przez biegłych rewidentów.
- Nabycie wiedzy teoretycznej i praktycznej na temat zmian w zakresie Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu MSB, zmian w ustawie o biegłych rewidentach i innych ustaw mających wpływ na wykonywanie czynności rewizji.
- Zwrócenie uwagi na wydawane przez PIBR komunikaty, stanowiska i postanowienia.
- Zapoznanie uczestników szkolenia ze zmianami w otoczeniu gospodarczym i prawnym funkcjonowania firm audytorskich.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Cel szkolenia. • Zarys sytuacji krajowej i międzynarodowej w zakresie funkcjonowania zawodu. • Zestawienie obowiązujących przepisów prawa i ich zmiany.

Konspekt zajęć do tematu

Zmiany regulacji w zakresie rewizji finansowej i ich wpływ na czynności rewizji oraz firmy audytorskie		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
2.	Zmiany podstawowych aktów prawnych i ich wpływ na wykonywanie czynności rewizji	<ul style="list-style-type: none"> • Ustawa o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym – problemy ze stosowaniem zapisów w praktyce. • Zmiany w pozostałych aktach prawnych mających wpływ na biegłych rewidentów. • Stanowiska, komunikaty i postanowienia wydane przez CE PIBR 2017 – praktyczny wpływ na wykonywanie czynności rewizji, wydanie opinii oraz prowadzenie firmy audytorskiej. • Wpływ zmian na dokumentację w firmie audytorskiej. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
3.	Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu MSB	<ul style="list-style-type: none"> • Zakres obowiązujących KSRF, w tym inne usługi. • Zmiany wprowadzone i planowane do wprowadzenia w zakresie KSRF. • Szczególne problemy wynikające z wdrożenia KSRF w brzmieniu MSB. • Przykłady i zadania sytuacyjne.
4.	Zasady wewnętrznej kontroli jakości	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązujące zasady wewnętrznej kontroli jakości oraz zmiany w tym zakresie. • Funkcjonowanie w praktyce zasad wewnętrznej kontroli jakości – jak poprawić jakość wdrożenia? • Przykłady i zadania sytuacyjne.
5.	Etyka	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady etyki zawodowej; kodeks etyki IFAC i jego zmiany. • Dokumentacja w firmie audytorskiej. • Dylematy etyczne w świetle działań biegłego rewidenta.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. poz. 1089 z późn. zm.).
- Krajowe Standardy Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania dostępne jako załączniki do Uchwały nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu.
- Kodeks Etyki IFAC (www.pibr.org.pl).
- Zasady wewnętrznej kontroli jakości (www.pibr.org.pl).

Uwaga:

Moduły o numerach 20.2017.A.16, 21.2017.A.16 oraz 22.2017.A.16 stanowią cykl, którego efektywność wymaga uczestnictwa kolejno w następujących po sobie modułach.

Moduł 20.2017.A.16

Stosowanie MSB w praktyce – część I:
Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka badania

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC,
  - zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych,
  - obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - poznawania działalności jednostki i jej otoczenia oraz jej systemów rachunkowości i kontroli wewnętrznej,
  - podejmowania decyzji o rozpoczęciu lub kontynuacji współpracy z klientem,
  - opracowywania strategii i planu badania,
  - stosowania zasad i osiągania celów skalowalności stosowania MSB w toku procedur wstępnych i planowania badania,
  - a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Stosowanie MSB w praktyce – część I: Procedury wstępne, planowanie i oszacowanie ryzyka badania		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Usytuowanie KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „KSRF/MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC. • Zakres stosowania wymogów MSB ustalony Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych. • Obowiązek stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
2.	Przegląd wymogów MSB, stosowanych przy wykonywaniu procedur wstępnych i planowaniu badania sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KSRF 210 – <i>Uzgadnianie warunków zlecenia badania,</i> • KSRF 300 – <i>Planowanie badania, sprawozdań finansowych,</i> • KSRF 315 – <i>Identyfikacja i ocena ryzyk istotnego zniekształcenia dzięki zrozumieniu jednostki i jej otoczenia,</i> • KSRF 320 – <i>Istotność przy planowaniu i przeprowadzaniu badania,</i> z uwzględnieniem wymogu korygowania szacunku ryzyka istotnego zniekształcenia i planu badania w kolejnych etapach wykonywania zlecenia.
3.	Przegląd wymogów MSB, dotyczących wszystkich etapów badania, odnoszących się także do procedur wstępnych i planowania badania sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KSRF 220 – <i>Kontrola jakości badania sprawozdań finansowych,</i> • KSRF 230 – <i>Dokumentacja badania,</i> • KSRF 240 – <i>Odpowiedzialność biegłego rewidenta podczas badania sprawozdań finansowych dotycząca oszustw,</i> • KSRF 250 – <i>Uwzględnienie prawa i regulacji podczas badania sprawozdań finansowych,</i> • KSRF 260 – <i>Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór,</i> • KSRF 265 – <i>Komunikowanie się z osobami sprawującymi nadzór i kierownictwem w sprawie słabości kontroli wewnętrznej,</i> • KSRF 330 – <i>Postępowanie biegłego rewidenta w odpowiedzi na ocenę ryzyka,</i> • KSRF 402 – <i>Okoliczności wymagające uwzględnienia przy badaniu jednostki korzystającej z organizacji usługowej,</i> • KSRF 500 – <i>Dowody badania.</i>
<p>Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności i planowania badania sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem skalowalności sposobów wypełniania wymogów; sprawdzian wiedzy</p>		
1.	Podjęcie decyzji o przyjęciu zlecenia lub kontynuacji wykonywania usług na rzecz klienta	<p>Zakres wiedzy o jednostce i jej otoczeniu, w tym uczciwości kierownictwa na etapie podejmowania decyzji o przyjęciu lub kontynuacji zlecenia; znaczenie dyskusji w zespole rewizyjnym.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie i przestrzeganie odpowiednich wymogów etycznych, kadrowych i organizacyjnych. • Uzgodnienie warunków zlecenia badania (umowa). • Udokumentowanie zgodnie z MSKJ 1 i KSRF 220.

Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności i planowania badania sprawozdania finansowego, z uwzględnieniem skalowalności sposobów wypełniania wymogów; sprawdzian wiedzy		
2.	Opracowanie planu badania w części dotyczącej identyfikacji i szacowania ryzyka	Opisanie planowanych procedur oceny ryzyka: <ul style="list-style-type: none"> Rodzaje procedur, rozłożenie w czasie, zakresu. Dokumentowanie <i>Planu badania</i>.
3.	Opracowanie <i>Strategii badania</i>	<ul style="list-style-type: none"> Identyfikacja ryzyka nieodłącznego poprzez zrozumienie jednostki i jej otoczenia, w tym w szczególności: <ul style="list-style-type: none"> warunków branżowych, regulacyjnych i innych czynników zewnętrznych, w tym mających zastosowanie ramowych założeń sprawozdawczości finansowej, działalności, struktury właścicielskiej i nadzoru, rodzajów dokonywanych i planowanych inwestycji, struktury jednostki i sposobu jej finansowania, doboru i sposobu zastosowania zasad rachunkowości i zmian tych zasad, celów i strategii jednostki oraz związanych z nimi ryzyk działalności gospodarczej, które mogą wpływać na ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdań finansowych, sposobu pomiaru i oceny finansowych wyników działalności jednostki. Zrozumienie kontroli wewnętrznych znaczących dla badania: <ul style="list-style-type: none"> identyfikacja kontroli znaczących dla badania, ocena projektu kontroli, ustalenie czy kontrole zostały wdrożone. Udokumentowanie procesu zrozumienia jednostki, jej otoczenia, identyfikacji znaczących kontroli, oceny projektu znaczących kontroli oraz czy zostały wdrożone.
4.	Opracowanie ogólnej strategii badania	<p>Ogólna strategia badania</p> <ul style="list-style-type: none"> Charakterystyka zlecenia badania (wymogi sprawozdawcze, potrzeba posiadania specjalistycznej wiedzy, dostępność wyników audytorów wewnętrznych, korzystanie z organizacji usługowych, spodziewane wykorzystanie dowodów z badań wcześniejszych, wpływ technologii IT na procedury badania itd.). Cele sprawozdawczości, harmonogram badania i sposób komunikowania się (harmonogram sprawozdawczości jednostki, organizacja spotkań z zespołem rewizyjnym, omówienie sposobów komunikowania się z kierownictwem, czy oczekuje się kontaktów ze stronami trzecimi itd.). Znaczące czynniki, wstępne czynności dotyczące zlecenia i wiedza uzyskana przy innych zleceniach (określenie istotności, wstępne określenie obszarów z wyższym RIZ, wpływ oceny RIZ na poziomie sprawozdania finansowego na kierunek badania, rezultaty wcześniejszych badań, które dotyczyły skuteczności kontroli wewnętrznej itd.). Rodzaj, czas wykorzystania i wielkość zasobów. Dokumentowanie <i>Strategii badania</i>.
5.	Opracowanie planu badania w części dotyczącej odpowiedzi na ryzyko (uzupełnienie ogólnej strategii)	Opisanie planowanych procedur badania będących odpowiedzią na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń: <ul style="list-style-type: none"> Rodzaje procedur, rozłożenie w czasie, liczba procedur, zakresu i czasu ich wykonania oraz podział zadań w zespole rewizyjnym. Dokumentowanie <i>Planu badania</i>.
6.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Skrypt wraz z prezentacją komputerową do zajęć teoretycznych modułu, zawierający kompendium wiedzy na temat procedur wstępnych i planowania badania sprawozdań finansowych.
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Autor: Krzysztof Burnos

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1089 z późn. zm.).
- Uchwała nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2039/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie krajowych standardów badania (700 (Z), 701, 705 (Z), 706 (Z), 720 (Z), 260 (Z), 570 (Z)) (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2042/38/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości (www.pibr.org.pl).
- „Przewodnik MSB – procedury Wydanie II” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).

Moduł 21.2017.A.16

Stosowanie MSB w praktyce - część II: Realizacja zaplanowanych procedur badania jako reakcja na oszacowane ryzyko badania

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC,
  - zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego *Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych*,
  - obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - identyfikowania warunków, w których zgromadzenie wystarczających, odpowiednich dowodów badania nie jest możliwe dzięki przeprowadzeniu wyłącznie badań wiarygodności,
  - projektowania i przeprowadzania testów kontroli, z uwzględnieniem odpowiedniego doboru sposobów ich przeprowadzania (z zastosowaniem ponownego przeliczania, ponownego wykonywania określonych czynności, obserwacji, kierowania zapytań),
  - projektowania i przeprowadzania procedur wiarygodności stosownych do oceny ryzyka istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń dla każdej istotnej grupy transakcji, sald i ujawnień informacji,
  - wykorzystywania uwag szczególnych dotyczących badania sprawozdań finansowych grupy,
  - odpowiedniego doboru sposobów badania spośród inspekcji, obserwacji, kierowania zapytań, uzyskiwania potwierdzeń,
  - oceny odpowiedniości prezentacji i ujawnień w sprawozdaniach finansowych,
  - formułowania wniosków w sprawie wprowadzania przez jednostkę korekt w księgach rachunkowych i w sprawozdaniu finansowym,
  - oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania,
  - korygowania, w razie potrzeby, strategii i planu badania,
  - stosowania zasad i osiągnięcia celów skalowalności stosowania MSB w toku procedur będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania,
  - a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Stosowanie MSB w praktyce – część II: Realizacja zaplanowanych procedur badania jako reakcja na oszacowane ryzyko badania		
Zajęcia teoretyczne		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	<p>Przypomnienie zagadnień:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC, • zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego <i>Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych</i>, • obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów, • wymogów MSB, dotyczących także innych etapów badania.
2.	Przegląd wymogów MSB, stosowanych przy wykonywaniu procedur badania będących odpowiedzią na oszacowane ryzyko istotnych zniekształceń sprawozdań finansowych	<p>Przegląd wymogów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • KSRF 330 – <i>Postępowanie biegłego rewidenta w odpowiedzi na ocenę ryzyka</i>, • KSRF 402 – <i>Okoliczności wymagające uwzględnienia przy badaniu jednostki korzystającej z organizacji usługowej</i>, • KSRF 450 – <i>Ocena zniekształceń rozpoznanych podczas badania</i>, • KSRF 501 – <i>Dowody badania – rozważania szczególne dotyczące wybranych zagadnień</i>, • KSRF 505 – <i>Potwierdzenia zewnętrzne</i>, • KSRF 510 – <i>Zlecenie badania po raz pierwszy – stany początkowe</i>, • KSRF 520 – <i>Procedury analityczne</i>, • KSRF 530 – <i>Badanie wyrywkowe (próbkiowanie)</i>, • KSRF 540 – <i>Badanie wartości szacunkowych, w tym szacunków wartości godziwej i powiązanych ujawnień</i>, • KSRF 550 – <i>Podmioty powiązane</i>, • KSRF 600 – <i>Badanie sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy) – uwagi szczególne</i>, • KSRF 610 – <i>Wykorzystanie pracy audytorów wewnętrznych</i>, • KSRF 620 – <i>Korzystanie z wyników pracy eksperta powołanego przez biegłego rewidenta</i>, • KSRF 805 – <i>Badanie pojedynczych sprawozdań finansowych oraz określonych elementów, kont lub pozycji sprawozdania finansowego – uwagi szczególne</i>.
Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia badanego sprawozdania finansowego; sprawdzian wiedzy		
1.	Ogólna reakcja	<ul style="list-style-type: none"> • Projektowanie i wykorzystywanie ogólnej reakcji na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie sprawozdania finansowego.

Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania czynności będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia badanego sprawozdania finansowego; sprawdzian wiedzy		
2.	Procedury badania będące reakcją na ocenione ryzyko istotnego zniekształcenia na poziomie stwierdzeń	<ul style="list-style-type: none"> • Testy kontroli (rodzaj i zakres, czas przeprowadzania, uproszczenia, ocena skuteczności działania kontroli). • Procedury wiarygodności: <ul style="list-style-type: none"> – badania szczegółowe grup transakcji, sald i ujawnień, badania wrywkowe, dokumentowanie badania szczegółowych, – analityczne procedury wiarygodności (preferowany zakres stosowania, projektowanie, przeprowadzanie i analiza wyników). • Dowody badania bilansu otwarcia, zapasów, danych szacunkowych, spraw spornych i roszczeń, informacji o segmentach; potwierdzenia zewnętrzne, jako dowody badania. • Ocena zniekształceń rozpoznanych podczas badania i informowanie jednostki o zniekształceniach. • Specyfika badania sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy). • Specyfika badania pojedynczych sprawozdań finansowych oraz określonych elementów sprawozdania finansowego. • Ocena wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania. • Dokumentacja badania wg MSB i wg ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.
4.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Skrypt wraz z prezentacją komputerową do zajęć teoretycznych modułu, zawierający kompendium wiedzy na temat czynności będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania.
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Autor wiodący: Antoni Kwasiborski

Wydawca: CE PIBR 2017

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1089 z późn. zm.).
- Uchwała nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2039/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie krajowych standardów badania (700 (Z), 701, 705 (Z), 706 (Z), 720 (Z), 260 (Z), 570 (Z)) (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2042/38/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości (www.pibr.org.pl).
- „Przewodnik MSB – procedury Wydanie II” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).

Moduł 22.2017.A.16

Stosowanie MSB w praktyce – część III: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Przypomnienie uczestnikom szkolenia:
  - usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB – dalej „MSB”) w systemie regulacji IFAC, w tym IAASB IFAC,
  - zakresu stosowania wymogów MSB ustalonego Przedmową do Międzynarodowych Standardów i Innych Dokumentów Dotyczących Kontroli Jakości, Badań, Przeglądów, Innych Usług Atestacyjnych i Usług Pokrewnych,
  - obowiązku stosowania MSB w świetle uchwały KRBR, z poszanowaniem prawa, zasad etyki zawodowej i zasad wewnętrznej kontroli jakości firmy audytorskiej, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów.
- Umożliwienie uczestnikom szkolenia nabycia praktycznych umiejętności:
  - badania zdarzeń, które nastąpiły po dacie sprawozdania finansowego,
  - oceny zagrożeń kontynuacji działalności przez jednostkę,
  - formułowania oświadczeń kierownictwa jednostki,
  - bezpiecznego wykorzystywania pracy audytorów wewnętrznych i eksperta powołanego przez biegłego rewidenta,
  - ostatecznej oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania,
  - korygowania, w razie potrzeby, strategii i planu badania,
  - formułowania sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdań finansowych, ze szczególnym uwzględnieniem opinii, a w tym:
    - warunków modyfikacji opinii, z uwzględnieniem ograniczeń zakresu badania i istotnych zniekształceń opiniowanych sprawozdań finansowych,
- brzmienia zmodyfikowanych opinii i ich uzasadnień,
  - formułowania paragrafów objaśniających i dotyczących innych spraw oraz dotyczących informacji porównawczych i korespondujących oraz porównawczych sprawozdań finansowych w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta,
  - kontroli jakości na poziomie zlecenia badania,
  - stosowania zasad i osiągania celów skalowalności stosowania MSB w toku procedur będących reakcją biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko badania,
- a także umiejętności dokumentowania wymienionych czynności, w tym z zastosowaniem przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 16 godzin z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Stosowanie MSB w praktyce – część III: Reakcja biegłego rewidenta na oszacowane ryzyko istotnego zniekształcenia		
Zajęcia teoretyczne		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Wprowadzenie	Przypomnienie zagadnień: <ul style="list-style-type: none"> • usytuowania KSRF (w brzmieniu MSB) w systemie regulacji IAASB IFAC, • zakresu stosowania wymogów MSB, • obowiązku stosowania MSB, ze zwróceniem uwagi na zasadę ORS oraz skalowalność wypełniania wymogów, • wymogów MSB, dotyczących także innych etapów badania.
2.	Przegląd wymogów MSB stosowanych przy wykonywaniu procedur końcowych badania i opracowywaniu sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdań finansowych	Przegląd wymogów: <ul style="list-style-type: none"> • KSRF 560 - <i>Późniejsze zdarzenia,</i> • KSRF 570 - <i>Kontynuacja działalności,</i> • KSRF 580 - <i>Pisemne oświadczenia i innych KSRF zawierających wymogi dotyczące oświadczeń,</i> • KSRF 600 - <i>Badanie sprawozdań finansowych grupy (w tym praca biegłych rewidentów części grupy) – uwagi szczególne,</i> • KSRF 610 - <i>Wykorzystanie pracy audytorów wewnętrznych,</i> • KSRF 620 - <i>Korzystanie z wyników pracy eksperta powołanego przez biegłego rewidenta,</i> • KSRF 700 - <i>Formułowanie opinii i sprawozdanie na temat sprawozdań finansowych,</i> • KSRF 705 - <i>Modyfikacje opinii w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta</i> • KSRF 706 - <i>Paragraf objaśniający i paragraf dotyczący innej sprawy w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta,</i> • KSRF 710 - <i>Informacje porównawcze – dane korespondujące i porównawcze sprawozdania finansowe,</i> • KSRF 720 - <i>Odpowiedzialność biegłego rewidenta dotycząca innych informacji zamieszczonych w dokumentach zawierających zbadane sprawozdania finansowe.</i>
Zajęcia praktyczne – rozwiązywanie zadań sytuacyjnych w celu umożliwienia uczestnikom szkolenia wykonywania i dokumentowania procedur końcowych badania sprawozdania finansowego i formułowania sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta; sprawdzian wiedzy		
1.	Procedury końcowe badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Procedury badania zdarzeń, które nastąpiły po dacie sprawozdania finansowego i oceny zagrożeń kontynuacji działalności przez jednostkę. • Formułowanie oświadczeń kierownictwa jednostki. • Procedury oceny wystarczalności i odpowiedniości dowodów badania i postępowanie biegłego rewidenta w przypadku, gdy ocena ta nie jest zadowalająca (korygowanie, w razie potrzeby, strategii i planu badania oraz wykonywanie dodatkowych procedur badania).

2.	Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego	<ul style="list-style-type: none"> • Struktura sprawozdania biegłego rewidenta na temat sprawozdań finansowych. • Stosowanie zasad modyfikacji opinii ze względu na ograniczenie zakresu badania i istotne zniekształcenia opiniowanych sprawozdań finansowych (projektowanie brzmienia opinii w zadanych warunkach). • Uzasadnianie zmodyfikowanych opinii. • Paragrafy objaśniające. • Paragrafy dotyczące innych spraw oraz dotyczące informacji porównawczych i korespondujących. • Porównawcze sprawozdania finansowe w sprawozdaniu niezależnego biegłego rewidenta.
3.	Kontrola jakości na poziomie zlecenia badania	<ul style="list-style-type: none"> • Dokumentowanie nadzoru przeprowadzonego nad zespołem audytowym przez kluczowego biegłego rewidenta i przez osobę przeprowadzającą kontrolę jakości wykonania zlecenia badania.
4.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i /lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Prezentacja komputerowa do zajęć teoretycznych modułu, zawierająca kompendium wiedzy na temat wykonywania i dokumentowania procedur końcowych badania i formułowania sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta oraz materiały uzupełniające.
- Zbiór zadań sytuacyjnych do zajęć praktycznych modułu wraz z sugerowanymi przykładowymi rozwiązaniami niektórych zadań, w tym przy użyciu przykładowych wzorów dokumentów udostępnionych przez KRBR.
Autor: Justyna Beata Zakrzewska
Wydawca: CE PIBR 2017

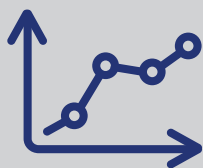
Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1089 z późn. zm.).
- Uchwała nr 2783/52/2015 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 10 lutego 2015 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów wykonywania zawodu (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2039/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 19 lutego 2018 r. w sprawie krajowych standardów badania (700 (Z), 701, 705 (Z), 706 (Z), 720 (Z), 260 (Z), 570 (Z)) (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2042/38/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów (www.pibr.org.pl).
- Uchwała Nr 2040/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 3 marca 2018 r. w sprawie krajowych standardów kontroli jakości (www.pibr.org.pl).
- „Przewodnik MSB – procedury Wydanie II” (<https://www.pibr.org.pl/pl/e-biblioteka>).
- Lachowski W.K.: Badanie sprawozdań finansowych małych i średnich jednostek, KIBR 2016.
- Przewodnik IFAC: Stosowanie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek (www.pibr.org.pl).

Moduł 23.2018.R.8

Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

Opublikowany w 2014 roku MSSF 15 to nowy, kompleksowy standard regulujący kwestie ujmowania przychodów, który od 2018 r. zastąpi dotychczasowe regulacje i będzie miał wpływ na sprawozdawczość setek spółek w Polsce. Ze względu na brak szczegółowych regulacji odnośnie rozpoznawania i wyceny przychodów w ramach polskiego prawa bilansowego standard może być istotny także dla podmiotów, które nie stosują obowiązkowo MSSF.

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- szczegółowe omówienie wymogów nowego standardu oraz wpływu nowych zasad na raportowanie finansowe wg MSSF,
- nabycie przez uczestników umiejętności praktycznego zastosowania nowych zasad,
- wyjaśnienie, na czym polegają zmiany i różnice w stosunku do dotychczasowych regulacji w ramach MSSF,
- wskazanie i omówienie różnic między regulacjami wynikającymi z MSSF 15 a polskim prawem bilansowym.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- objaśnić oraz zastosować w praktyce nowe zasady ujmowania i wyceny przychodów wg MSSF 15,
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 15 a dotychczasowymi regulacjami (MSR 18, MSR 11, KIMSF 13, KIMSF 15, KIMSF 18 i SKI 31),
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 15 a polskim prawem bilansowym.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Nowy model rozpoznawania przychodów wg MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”	
Lp.	Zakres szczegółowy
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie, w tym powody opublikowania nowego standardu. • Daty wejścia w życie i stan zatwierdzenia w UE. • Zakres standardu i wyłączenia z zastosowania. • Kluczowe definicje (Załącznik A). • Pięciostopniowy model rozpoznawania przychodów. <ul style="list-style-type: none"> – Identyfikacja umów z klientami (a także łączenie umów, modyfikacje umów). – Identyfikacja umownych zobowiązań do wykonania świadczeń (w tym kwestia odrębności dóbr i usług). – Ustalenie ceny transakcji (w tym problem wynagrodzenia zmiennego, istotny element finansowania, wynagrodzenia dla klienta). – Alokacja ceny transakcji do umownych zobowiązań do realizacji świadczeń. – Ujęcie przychodów w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę (kryteria ujmowania przychodów na dany moment oraz w czasie, metody pomiaru spełnienia zobowiązania). • Ujęcie księgowo kosztów związanych z umową: <ul style="list-style-type: none"> – Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy. – Koszty wykonania umowy. • Prezentacja i wymagane ujawnienia. • Szczególne wytyczne MSSF 15 – Załącznik B „Objaśnienia dotyczące stosowania standardu”. • Konsekwentne zmiany do innych standardów (Załącznik D). • Przykłady ilustrujące dołączone do standardu (nie stanowiące integralnej części standardu). • Główne różnice pomiędzy nowym modelem a dotychczasowymi regulacjami (MSR 18, MSR 11, KIMSF 13, KIMSF 15, KIMSF 18 i SKI 31). • Przepisy przejściowe (Załącznik C). • Główne różnice do ustawy o rachunkowości.
2.	Sprawdzian wiadomości – test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Komplet materiałów szkoleniowych dla słuchaczy (prezentacja, skrypt i zbiór zadań) oraz prezentacja dla wykładowcy.
Autor: Aleksandra Rytko
Wydawca: CE PIBR 2018

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Rozporządzenie Komisji UE 2016/1905 z dnia 22 września 2016 roku.
- Rozporządzenie Komisji UE 2017/1987 z dnia 31 października 2017 roku.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- KSR 3 „Niezakończone usługi budowlane”.
- Standardy rachunkowości opublikowane przez Radę MSR (język angielski):
  - Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 „Przychody z umów z klientami” wraz z załącznikami A-D.
  - Przykłady ilustrujące dołączone do standardu, ale nie stanowiące jego integralnej części.
  - Uzasadnienia wniosków do MSSF 15.
- Inne źródła:
  - „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, wydawnictwo: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, rok wydania: 2017; wydanie zawiera tłumaczenie MSSF 15 w pełnej wersji opublikowanej przez Radę MSR.
  - Agendy spotkań, webcasty oraz protokoły ze spotkań Transition Resource Group for Revenue Recognition (TRG), dostępne tylko w języku angielskim: <http://www.ifrs.org/About-us/IASB/Advisory-bodies/Joint-Revenue-Transition-Resource-Group/Pages/Meetings.aspx>.

Moduł 24.2018.R.8

Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego

Opublikowany w 2016 roku przez Radę MSR MSSF 16 „Leasing” to nowy, kompleksowy standard regulujący kwestie rozliczania umów leasingowych, który od 2019 r. zastąpi aktualny MSR 17 i będzie miał wpływ na sprawozdawczość setek spółek w Polsce, które raportują według MSSF. Rewolucyjność nowego standardu polega na tym, że zmienia ujęcie umów leasingowych u leasingobiorców, eliminując dotychczasową klasyfikację leasingu na operacyjny oraz finansowy.

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- omówienie wymogów nowego standardu oraz wpływu nowych zasad na raportowanie finansowe wg MSSF,
- nabycie przez uczestników umiejętności praktycznego zastosowania nowych zasad,
- wyjaśnienie, na czym polegają zmiany i różnice w stosunku do dotychczasowych regulacji (MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27),
- wskazanie i omówienie różnic między regulacjami wynikającymi z MSSF 16 a polskim prawem bilansowym.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- objaśnić oraz zastosować w praktyce nowe zasady rozliczania leasingu wg MSSF 16,
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 16 a dotychczasowymi regulacjami (MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27,
- objaśnić, na czym polegają istotne różnice między MSSF 16 a polskim prawem bilansowym.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rachunkowość.

Konspekt zajęć do tematu

Leasingowa rewolucja w MSSF 16 „leasing” oraz różnice do polskiego prawa bilansowego	
Lp.	Zakres szczegółowy
1.	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie, w tym powody opublikowania nowego standardu. • Daty wejścia w życie i stan zatwierdzenia w UE. • Zakres standardu i wyłączenia z zastosowania. • Kluczowe definicje (Załącznik A). • Identyfikacja umowy leasingu (w tym leasing wbudowany w inną umowę). • Rozliczanie leasingu przez leasingobiorcę: <ul style="list-style-type: none"> – Model oparty o prawo do użytkowania – ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnienia. • Rozliczanie leasingu przez leasingodawcę: <ul style="list-style-type: none"> – Klasyfikacja leasingu. – Leasing operacyjny – ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnienia. – Leasing finansowy – ujmowanie, wycena, prezentacja i ujawnienia. • Sprzedaż i leasing zwrotny. • Szczególne wytyczne MSSF 16 – Załącznik B „Objaśnienia dotyczące stosowania standardu”. • Przykłady ilustrujące dołączone do standardu (nie stanowiące integralnej części standardu). • Główne różnice pomiędzy MSSF 16 a dotychczasowymi regulacjami (MSR 17, KIMSF 4, SKI 15 i SKI 27). • Interakcje z innymi standardami (MSSF 15) oraz konsekwentne zmiany do innych standardów (Załącznik D). • Przepisy przejściowe (Załącznik C). • Różnice do ustawy o rachunkowości oraz KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”.
2.	Sprawdzian wiadomości – test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

- Komplet materiałów szkoleniowych dla słuchaczy (prezentacja, skrypt i zbiór zadań) oraz prezentacja dla wykładowcy.
Autor: Aleksandra Rytko
Wydawca: CE PIBR 2018

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Rozporządzenie Komisji UE 2017/1986 z dnia 31 października 2017 roku.
- Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.).
- KSR nr 5 „Leasing, najem i dzierżawa”.
- Standardy rachunkowości opublikowane przez Radę MSR (język angielski):
  - Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 „Leasing” wraz załącznikami A-D.
  - Przykłady ilustrujące dołączone do standardu, ale nie stanowiące jego integralnej części.
  - Uzasadnienia wniosków do MSSF 16.
- „Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej MSSF 2016”, wydawnictwo: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, rok wydania: 2017; wydanie zawiera tłumaczenie MSSF 16 w pełnej wersji opublikowanej przez Radę MSR.

Moduł 25.2018.A.4

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- przypomnienie zasad etyki zawodowej w kontekście nowej ustawy o biegłych rewidentach oraz rozporządzenia 537/2014, ze szczególnym uwzględnieniem wymogu niezależności,
- omówienie możliwości świadczenia innych usług na rzecz badanego klienta w kontekście ograniczeń wynikających z zasad niezależności w badaniu jednostek zainteresowania publicznego i pozostałych,
- przegląd usług z tzw. czarnej listy, tj. usług niedozwolonych dla badanego klienta oraz limitów kwotowych dla usług dozwolonych, z uwzględnieniem klientów będących JZP i pozostałych,
- nabycie praktycznych umiejętności dokonywania wyboru z zakresu rozważań, czy usługa dodatkowa na rzecz klienta badania narusza zasady etyczne, w szczególności niezależność w usłudze badania sprawozdania finansowego.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- rozstrzygać dylematy związane z możliwością świadczenia innych usług na rzecz klienta badania,
- rozumieć wymogi w zakresie niezależności wynikające z nowej ustawy o biegłych rewidentach, kodeksu etyki zawodowej IFAC oraz rozporządzenia 537/2014,
- poszerzyć ofertę usług zawodowych dla klientów badanych.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 4 godziny z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: łączenie innych usług biegłego rewidenta z badaniem sprawozdań finansowych		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Regulacje prawne z zakresu etyki zawodowej biegłych rewidentów	<ul style="list-style-type: none"> • Przypomnienie podstawowych zagadnień z zakresu zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów – podstawowe zasady etyczne: <ul style="list-style-type: none"> – rodzaje zagrożeń i ich zabezpieczenia, – zabezpieczenia, – niezależność. • łączenie innych usług – regulacje zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów. • Przegląd wymogów niezależności wynikających z nowej ustawy o biegłych rewidentach. • Przegląd wymogów niezależności wynikających z rozporządzenia 537/2014.

2.	Inne usługi biegłego rewidenta a niezależność w zakresie badania sprawozdania finansowego (przykłady)	<ul style="list-style-type: none"> • Inne usługi na rzecz klienta badania będącego JZP: <ul style="list-style-type: none"> – rola komitetu audytu, – lista usług zakazanych, – kwotowy limit wynagrodzeń. • Inne usługi na rzecz klienta badania nie będącego JZP: <ul style="list-style-type: none"> – kwotowy limit wynagrodzeń, – lista usług zakazanych.
3.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Broszura przygotowana przez członków Komisji ds. etyki oraz materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała nr 2042/38/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów.
- Kodeks etyki zawodowych księgowych IFAC.
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. poz. 1089 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) NR 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE.
- Standardy i interpretacje PCAOB dotyczące usług dodatkowych dla badanych klientów.

Moduł 26.2018.A.4

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

Celem szkolenia jest:

- przypomnienie podstawowych zagadnień z zakresu etyki zawodowej, ze szczególnym uwzględnieniem kształtowania wynagrodzeń za świadczone usługi oraz regulacji dot. wynagrodzeń wynikających z „nowej” ustawy o biegłych rewidentach,
- omówienie Stanowiska KRBR w sprawie zasad ustalania cen za czynności rewizji finansowej,
- wskazanie nieetycznych praktyk na etapie ofertowania,
- nabycie praktycznych umiejętności w zakresie kalkulacji cen za czynności rewizji finansowej oraz zabezpieczenia ich poziomu w umowie zawieranej z klientem,
- propagowanie i informowanie polityki PIBR „Zero tolerancji dla niskich cen/cen dumpingowych”.

W wyniku szkolenia biegły rewident powinien być w stanie:

- ustalać wynagrodzenie za czynności rewizji finansowej zgodnie ze Stanowiskiem KRBR w sprawie zasad ustalania cen za czynności rewizji finansowej,
- zabezpieczać odpowiedni poziom cen w umowie zawieranej z klientem,
- rozumieć znaczenie odpowiedniego wynagrodzenia dla zachowania jakości czynności rewizji finansowej.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

Szkolenie zaprojektowane zostało na 4 godziny z bloku rewizja finansowa.

Konspekt zajęć do tematu

Zastosowanie zasad etycznych w praktyce: zasady kształtowania wynagrodzeń za usługi biegłego rewidenta		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Regulacje prawne z zakresu etyki zawodowej biegłych rewidentów	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe zagadnienia z zakresu kodeksu etyki zawodowych księgowych IFAC: <ul style="list-style-type: none"> – podstawowe zasady etyczne, – rodzaje zagrożeń, – zabezpieczenia, – niezależność, – kształtowanie wynagrodzeń. • Regulacje w zakresie kształtowania wynagrodzeń wynikających z nowej ustawy o biegłych rewidentach. • Stanowisko KRBR ws. zasad ustalania wynagrodzeń za usługi czynności rewizji finansowej.

2.	Metodologia ustalania wynagrodzeń za czynności rewizji finansowej	<ul style="list-style-type: none"> • Kalkulacja wynagrodzenia za usługi rewizji finansowej: <ul style="list-style-type: none"> – szacowanie skali złożoności projektu, – określenie wymaganych kompetencji zespołu dla realizacji zlecenia o określonej w punkcie (a) skali złożoności, – oszacowanie pracochłonności zlecenia, w tym wymagania dotyczące raportowania/dokumentowania badania. • Dodatkowe elementy kalkulacji wynagrodzenia: <ul style="list-style-type: none"> – szacunek ryzyka, – szacunek pozostałych kosztów bezpośrednich związanych z realizacją usługi, mogą dotyczyć m. in. kosztów dojazdów, hoteli itp. oraz innych czynności związanych bezpośrednio z jej realizacją. • Budowanie przykładowych kalkulacji wynagrodzeń za usługi audytorskie. • Umowa zawierana z klientem zabezpieczająca odpowiedni poziom cen.
3.	Sprawdzian wiadomości	Test wyboru i/lub zadania sytuacyjne.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Broszura przygotowana przez członków Komisji ds. etyki oraz materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Do wyboru:

- Szkolenie wykładowo-warsztatowe
- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Uchwała Nr 2042/38/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów.
- Kodeks etyki zawodowych księgowych IFAC.
- Stanowisko KRBR ws. zasad ustalania wynagrodzeń za usługi czynności rewizji finansowej.
- Ustawa z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz.U. poz. 1089 z późn. zm.).

Moduł 27.2018.A.8

Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Zapoznanie uczestników z mechanizmami zniekształcającymi komunikaty.
- Rozpoznawanie blokad komunikacyjnych.
- Przekazanie teorii stylów komunikacji determinujących różnice w sposobie porozumiewania się ludzi.
- Przetrenowanie dostosowania komunikatów do poszczególnych stylów komunikacyjnych.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin z bloku rewizja finansowa.
- Podsumowanie szkolenia, którego celem jest wypracowanie własnego planu wdrażania nowych umiejętności, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia. Podsumowanie to zalicza sprawdzian wiadomości.

Konspekt zajęć do tematu

Efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Czym jest efektywna komunikacja w pracy biegłego rewidenta	<ul style="list-style-type: none"> • Omówienie przebiegu procesu komunikacji. • Zdefiniowanie podstawowych umiejętności warunkujących efektywną komunikację.
2.	Mechanizmy wpływające na jakość komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Typowe mechanizmy zmniejszające komunikację. • Blokady komunikacyjne. • Równanie Mehrabiana i badania nad spójnością komunikacji.
3.	Techniki poprawiające jakość komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Techniki aktywnego słuchania. • Zadawanie pytań. • Podsumowania i doprecyzowania. • Odzwierciedlanie wypowiedzi.
4.	Style komunikacji	<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie do koncepcji stylów komunikacji. • Autodiagnoza własnego stylu komunikacji. • Charakterystyka poszczególnych stylów komunikacji. • Wypracowanie wzorców komunikacji z każdym ze stylów. • Dopasowanie komunikatów do poszczególnych stylów komunikacji.
5.	Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Wnioski własne do zastosowania w pracy. • Plan wdrażania nowych umiejętności.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Hamilton Ch.: *Skuteczna Komunikacja w Biznesie*, PWN, Warszawa 2011.
- Hogan K., Stubbs R.: *Dlaczego mnie nie rozumiecie? Poznaj 8 barier w komunikacji i pokonaj je*, Onepress 2011.
- Maxwell J.C.: *Wszyscy się komunikują, niewielu potrafi się porozumieć. Sekrety technik komunikacji ludzi sukcesu*, MT Biznes 2011.
- Sujak E.: *ABC psychologii komunikacji*, Wydawnictwo WAM 2011.
- Żbikowska K.: *Komunikacja biznesowa oczami kierownika projektu*, Helion 2013.

Moduł 28.2018.A.8

Jak negocjować cenę? – Elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta

Podstawowe cele szkolenia (w tym oczekiwane efekty kształcenia)

- Poznanie stylów prowadzenia negocjacji.
- Zapoznanie się z podstawowymi pojęciami w negocjacjach.
- Rozpoznanie typowych gier i trików negocjacyjnych.
- Polityka ustępstw w negocjacjach.

Czas trwania szkolenia i konspekt zajęć

- Szkolenie zaprojektowane zostało na 8 godzin lekcyjnych z bloku rewizja finansowa.
- Podsumowanie szkolenia, którego celem jest wypracowanie własnego planu wdrażania nowych umiejętności, wlicza się do wymiaru godzinowego szkolenia. Podsumowanie to zalicza sprawdzian wiadomości.

Konspekt zajęć do tematu

Jak negocjować cenę? – Elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta		
Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
1.	Negocjacje – wprowadzenie	<ul style="list-style-type: none"> • Zdefiniowanie pojęcia negocjacji. • Style prowadzenia negocjacji w praktyce biznesowej.
2.	Zapoznanie się z podstawowymi pojęciami w negocjacjach	<ul style="list-style-type: none"> • BATNA. • Dolna linia. • Poziom aspiracji. • Pozycja otwarcia. • Kotwiczenie. • Przedział zgodności.

Jak negocjować cenę? – Elementy negocjacji w pracy biegłego rewidenta

Lp.	Temat	Zakres szczegółowy
3.	Gry i triki negocjacyjne	<ul style="list-style-type: none"> • Rola stosowania gier i trików w negocjacjach. • Typowe triki i gry negocjacyjne. • Metody radzenia sobie z trikami i grami negocjacyjnymi.
4.	Polityka ustępstw w negocjacjach	<ul style="list-style-type: none"> • Zasady ustępowania w negocjacjach. • Praktyczne zastosowanie polityki ustępstw. • Przygotowanie argumentacji wspierającej politykę ustępstw.
5.	Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Wnioski własne do zastosowania w pracy.

Rekomendowane materiały szkoleniowe

Materiały autorskie przygotowane przez jednostkę uprawnioną.

Forma prowadzenia zajęć

Obowiązkowo:

- Szkolenie warsztatowe

Przykładowa literatura, którą należy uaktualnić na dzień szkolenia

- Łabuz A.M.: *5 kroków do porozumienia. Jak skutecznie negocjować w biznesie*, Helion 2013.
- Fisher R., Ury W., Patton B.: *Dochozjąc do TAK. Negocjowanie bez poddawania się*, PWE 2016.
- Kowal J.: *Psychologia trudnych negocjacji. Triki i uniki*, The Black Horse (audiobook).
- Nic P.: *Negocjacje. Co dobry negocjator wie, robi i mówi*, PWE 2010.

Notatki

PIBR

Polska Izba Biegłych
Rewidentów

**CENTRUM
EDUKACJI
PIBR**